

ΘΕΛΞΙΝΟΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΜΕΤΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ,
ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ
ΥΠΟ
ΕΠΑΜ. Ι. ΦΡΑΓΚΟΥΔΗ.

ΤΟΜΟΣ Β΄.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ.

ΦΥΛ. ΙΔ΄.

Η ΘΕΛΞΙΝΟΗ ἐκδίδεται ἀπαξ τοῦ μηνός, εἰς φυλλάδια ὀγδόου μεγέθους μεγάλου, 48 σελίδων ἕκαστον· πραγματεύεται α) Μελέτας ἱστορικής—πολιτικής τε καὶ ἐκκλησιαστικής—β) Βιογραφίας. γ) Φιλολογίαν. δ) Βιβλιογραφίαν. ε) Ἐπιστημονικά. ζ) Φυσικὴν ἱστορίαν. η) Περιηγήσεις. θ) Διηγήματα ἱστορικά. θ) Σύμμικτα.

ΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ἐκδίδεται δις τοῦ μηνός, εἰς φυλλάδια ὀγδόου μεγέθους μικροῦ, 16 σελίδων ἕκαστον· πραγματεύεται α) Μυθιστορήματα, εἴτε μεταπεφρασμένα ἐκ τῶν καλλιτέρων, εἴτε πρωτότυπα. β) Παραδόσεις δημώδεις. γ) Διηγήματα.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΠΡΟΠΗΡΩΤΕΑΣ

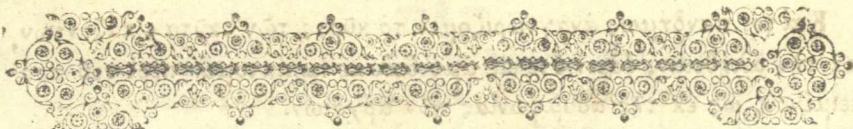
Διὰ μὲν τὸ Σύγγραμμα, ἔτησίως . . .	γρ. 80.
» » καθ' ἑξαμηνίαν . . .	» 45.
Διὰ δὲ τὸ Παράρτημα ἔτησίως . . .	» 50.
» » καθ' ἑξαμηνίαν . . .	» 30.

Σημ. Εἰς τοὺς λαμβάνοντας τὸ Σύγγραμμα μετὰ τοῦ Παραρτήματος γίνεται συγκατά-
θασις ἔτησίως μὲν δι' ἀμφοτέρα προπηρόνουσι γρ. 120, καθ' ἑξαμηνίαν δὲ γρ. 65.
Οἱ ἐκτὸς τῆς Πρωτεύουσας Συνδρομηταὶ πληρόνουσι τὰ ταχυδρομικὰ τέλη.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΤΥΠΟΙΣ Σ. ΙΓΝΑΤΙΑΔΟΥ,

1856.



ΘΕΛΕΙΝΟΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΑΛΦΑΒΗΤΟΣ.

Μελέτη Φιλολογική.

Α

Εισηγητής τοῦ ἀλφαβήτου εἰς τὴν Ἑλλάδα φέρεται γενικώτερον Κάδμος ὁ Ἀγήνορος, ἐκ Φοινίκης, κατὰ τινάς, περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΣΤ΄ π. Χ. αἰῶνος, ἐλθὼν πρὸς ἀναζήτησιν τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ Εὐρώπης, ὑπὸ τοῦ Διὸς, βασιλέως τῆς Κρήτης, ἀρπαγείσης, κατ' ἄλλους δὲ ἐξ Αἰγύπτου πρὸς θεμελίωσιν ἀποικιῶν, ὡς καὶ ἐθεμελίωσε τὰς βουωτικὰς Θήβας, οὕτως ὀνομασθεῖσας ἀπὸ τοῦ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος ὀνόματος.

Ταῦτα οἱ φέροντες ἐπιμαρτύρονται Ἡρόδοτόν τε καὶ Ἀριστοτέλη καὶ Ζήνωνα τὸν τῆς Ἐλεατικῆς Σχολῆς ἀρχηγὸν καὶ ἐτέρους τινὰς οὐ τοὺς τυχόντας τῶν παλαιῶν.

Τοῦ Ζήνωνος μάλιστα ἡ εἰκασία στηρίζεται καὶ ἐπὶ ἀρχαίου τινὸς διστίχου λέγοντος,

» Οἶδε πάτρα Φοίρισσα τίς ὁ φθόρος ὧν καὶ Κάδμος

« Κεῖνος, ἀφ' οὗ γραπτὰν Ἑλλάδα ἔχει σελίδα »

Καί τοι πανδήμως αναγνωρίζομεν τὸ κύρος τῶν ταῦτα εἰκαζόντων, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἔστιν ὅτε εἰς ἀμφιβολίας ἐμπίπτομεν περὶ τοῦ προκειμένου, ὡς ἐκ τῆς ἀσυμφωνίας τῶν ἀρχαίων.

Ὁ Ὅμηρος, ἡ πηγὴ αὐτῆ παντὸς ἀφορῶντος τὰς ἀπωτάτω ἡμέρας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ οὔτινος, καθ' ἡμᾶς, τὰ συγγράμματα ἐπέχουσι τόπον Γενέσεως παρ' Ἑλλησιν, οὐδένα λόγον ποιεῖται περὶ τούτου.

Πυθόδωρος ὁ ἱστορικός, περὶ τοῦ προκειμένου πραγματευόμενος καὶ ἀναφέρων περὶ τῶν τοῦ Κάδμου χρόνων, τῷ Δαναῷ, τῷ 1572 π. Χ. ἐν Ἑλλάδι ἀφιχθέντι, τὴν τῶν γραμμάτων εὑρεσιν ἀποδίδωσι. Σὺν τούτῳ τάττονται, καθὰ λέγει ὁ τοῦ Ἀλικαρνασσεῶς Διονυσίου σχολιαστῆς, καὶ οἱ Μιλησιακοὶ ἱστορικοὶ Ἀναξίμανδρος, Διονύσιος καὶ Ἐκαταῖος (α).

Ἄτεροι λέγουσι τὸν Κέκροπα, ἐκ Σάεως τῆς Αἰγύπτου ὀρμηθέντα, εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ πρῶτον εἰσαγαγόντα τὴν χρῆσιν τοῦ ἀλφαβήτου.

Πίνδαρος, ὁ γραμματικὸς καὶ οὐχὶ ὁ λυρικός, εἰς Ἀθηναίων τινα, Στοιχὸν ὀνόματι, ἀναγράφει τὴν τῶν γραμμάτων εὑρησιν, ἀφ' οὗ καὶ στοιχεῖα ἐκλήθησαν.

Ὁ Στησίχορος εἰς τὸν Παλαμήδη, ἀκμάσαντα κατὰ τὰ Τρωϊκά. Ἄτεροι εἰς τὸν Σίσυφον.

Ὁ Αἰσχύλος εἰς τὸν Προμηθεά.

- » Καὶ μὴν ἀριθμὸν ἔχορον σοφισμάτων
- » Ἐξεῦρον αὐτοῖς, γραμμάτων τε συνθέσεις,
- » Μνήμη δ' ἀπάντων μουσομήτορ' ἐργάτην.

(Προμηθεὺς Δεσμ. 459—61)

Ὁ Σουΐδας, ἐν τῷ ἱστορικῷ λεξικῷ αὐτοῦ (β), τὸν Καλλίστρατον εἰκάζει ἐν Σάμῳ εὐρόντα τὸν ἀλφάβητον, ἐκεῖθεν δὲ τοὺς Ἀθηναίους τοῦτον παραλαβόντας καὶ ἔπειτα μεταδόντας εἰς τοὺς Βαβυλωνίους.

Καὶ Διογένης ὁ Λαέρτιος, ἐν τῷ ἄκρῳ αὐτοῦ ἐνθουσιασμῷ καὶ τῷ πρὸς τὴν πατρίδα ἔρωτι, ἀναγράφων εἰς τοὺς Ἑλληνας καὶ σοφίαν πᾶσαν καὶ ἀνθρωπίνων γενῶν τὴν ἀρχὴν, δικαιοῖ ἡμᾶς εἰκάζοντες ὅτι καὶ οὗτος συνετάττετο τοῖς ἀποδιδούσι τὴν εὑρε-

(α) « Ἐπιμνηστεύει τοῖς περὶ Πυθόδωρον καὶ οἱ Μιλησιακοὶ συγγραφεῖς Ἀναξίμανδρος, Διονύσιος καὶ Ἐκαταῖος. » Διονύσιος ὁ Θραῖς. (β) Φωνῆ Σαμείων δῆμος.

σιν τοῦ ἡμετέρου ἀλφαβήτου εἰς πάντα ἄλλον ἢ τὸν Κάδμον.

Τινὲς μάλιστα ἰσχυρίζονται ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τῶν Πελασγικῶν ἐτι χρόνων, 1900 π. Χ. ἐν γνώσει ἦσαν τῶν γραμμάτων, διό καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα Πελασγικά ἐφύροντο μέχρι τινός, καὶ τούτοις μὴ ἀρκούμενοι, οἱ Πελασγοὶ, προστιθέασιν, οἱ ἀφ' Ἑλλάδος εἰς τοὺς βαρβάρους πλανηθέντες ἐπὶ τοῦ τοῦ Δευκαλίωνος κατακλισμοῦ, μετέδωκαν εἰς τοὺς Φοίνικας τὰ γράμματα.

» Ἐτερον δὲ παρὰ τοῦ Ἑλλήσι γενομένου κατακλισμοῦ καὶ διὰ τὴν ἐπομβρίαν τῶν πλείστων ἀνθρώπων ἀπολομένων, ὁμοίως τούτοις καὶ τὰ διὰ τῶν γραμμάτων ὑπομνήματα συνέβη διαφθαρῆναι . . . δι' ἧς αἰτίας πολλαῖς ὕστερον γενεαῖς Κάδμος ὁ Ἀγήτορος ἐκ τῆς Φοινίκης πρῶτος ὑπελήφθη κομίσαι γράμματα εἰς τὴν Ἑλλάδα.

» Πρὸς δὲ τοὺς λέγοντας ὅτι Σύροι μὲν εὑρεταὶ τῶν γραμμάτων εἰσὶ, παρὰ δὲ τούτων Φοινίκες μαθόντες τοῖς Ἑλλήσι παραδεδώκασιν οἷτοι δ' εἰσὶν οἱ μετὰ Κάδμου πλεῖστατες εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ διὰ τοῦτο τοὺς Ἑλληνας τὰ γράμματα Φοινίκια προσαγορεύειν, φασι τοὺς Φοίνικας οὐκ ἐξ ἀρχῆς εἰρεῖν, ἀλλὰ τοὺς τύπους τῶν γραμμάτων μεταθεῖναι μόνον, καὶ τῇ γραφῇ ταύτῃ τοὺς πλείστους τῶν ἀνθρώπων χρῆσασθαι, καὶ διὰ τοῦτο τυχεῖν τῆς προσηρημένης προσηγορίας. [Διόδωρος Σικελιώτης.]

» Μετὰ δὲ τὸν ἐπὶ Δευκαλίωνος κατακλισμὸν, οὐδὲν τῶν παραληφθέντων Ἑλλήνων ἐφύλαξε τὴν τῶν γραμμάτων μνήμην, πλὴν τῶν Πελασγῶν, τῶν ἀφ' Ἑλλάδος εἰς Βαρβάρους πλανηθέντων, παρ' ὧν μαθόντες πρῶτος Φοινίκες εἰς Ἑλληνας ἤγαγον, ὅθεν καὶ Φοινίκια κτητικῶς ὀνομαζοῦνται. [Διονύσιος ὁ Θραῖς.]

Καὶ ὁ Βουλγαρίας Εὐστάθιος, ἐν Β. Ἰλιάδος, λέγων ὅτι ὁ ποιητῆς δῖους καλεῖ τοὺς Πελασγοὺς, ὡς μόνους Ἑλλήνων, μετὰ τὸν κατακλισμὸν, σώσαντας τὰ γράμματα, ληληθότως πως ἀναγράφει εἰς ἐποχὴν πολὺ προγενεστέραν τῆς τοῦ Κάδμου τὴν εὑρεσιν τῶν γραμμάτων.

Εὐλόγως οὖν, μετὰ μεγίστου δισταγμοῦ, ὡς προείπομεν, κλίνομεν ἀκούοντες τοὺς θεωροῦντας τὸν Κάδμον ὡς ἀλφαβητιστὴν τῆς Ἑλλάδος.

Ἄν μάλιστα παραδεχθῶμεν ὡς ἀληθῆ τὸν ἐξῆς χρῆσμὸν τῆς Πυθίας, δοθέντα τῷ Κάδμῳ, χρηστηριαζομένῳ πρὸ τῆς θεμελιώσεως τῶν Θηβῶν

- « Φράζο δὴ μῦθον Ἀγήτορος ἔχοντε Κάδμε,
- » Ἦοῖς ἐγγόμενος, προλιπὼν, ἔθι Πιθῶ Δείαν,

» *Ἐνθ' ἔχων αἶθλια καὶ αἰγιετή μετὰ χερσίν,*

» *Τῆρ' ἀπὸ Φιλῆος καὶ Φωκίδος ἐς τ' ἄρ' ἰκκασί,*

» *Βουκολίους δὲ βόας κρηθρεγέας Πελάγοτος.* »

ἀναμφιλέκτως παραδεκτέον τὰ τε γράμματα καὶ τὴν ἐξάμετρον στιχογραφίαν ἐν χρήσει παρ' Ἑλλήσι πολὺ πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κάδμου.

Ἄλλ' αἱ περὶ τῆς γνησιότητος ἢ τῆς ἀληθείας τοῦ χρησμοῦ τούτου ἀμφιβολίαι παρέχουσι ὡς οὐδέποτε ὅπλα τοῖς ὑπὲρ τοῦ Κάδμου συνταττομένοις—: τί δύνανται οὗτοι νὰ εἰπωσι κατὰ τῆς ἐπιγραφῆς, ἣν ὁ Πausanias ἀνέγνω ἐν Μεγάροις, ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Κοροΐβου (ὄρα Paus. Bib. A, § 43), τοῦ ἀρχαιοτάτου τούτου τῶν μνημείων τῆς Ἑλλάδος, ἰδρυθέντος εἰς ἐποχὴν πολὺ τῆς τοῦ Κάδμου προγενεστέραν (1670 π. Χ. κατὰ τοὺς πιθανωτέρους ὑπολογισμούς): Δὲν καταστρέφει αὕτη πᾶν ἐπιχείρημα ἐναντίον, δὲν αἶρει πᾶσαν ἀμφιβολίαν, πάντα διαταγμὸν, ὡς εἴτις καὶ ἄλλος ἐπιμαρτυροῦσα τὸ ἀληθὲς τῶν ἡμετέρων λόγων;

B

Ἀληθῶς ἡ ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην μυθώδης ἐστὶν ὅλως καὶ ἀπίθανος, ὡς πᾶσα παντὸς οὐτινοσδήποτε ἔθνος ἱστοροῦντος τὴν καταγωγὴν καὶ γένεσιν αὐτοῦ, καὶ ὡς ἐκ τούτου μικρὸν ἢ οὐδὲν ν' ἀποφέρωμεν ὄφελος δυνάμεθα ἐξ αὐτῆς περὶ τοῦ προκειμένου· τὸ μυθώδες ὁμῶς δὲν ἀμοιρεῖ παντάπασι καὶ ἀληθείας, καθόσον ἐν αὐτῷ εὐρίσκομεν τὰ ἦθη καὶ τὴν πολιτείαν τοῦ ἔθνους ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις· τὴν ἀλήθειαν δ' ἐνίοτε, ἂν μὴ εἰπωμεν ὡς ἐπιτοπολὺ, διαφωτίζομεν μᾶλλον φέροντες ἐκ παραλλήλου τὰ ἦθη καὶ τὴν πολιτείαν ἐκάστης ἐποχῆς ἢ ἀφηγούμενοι ἀπλῶς τὰ γεγονότα.

Ὅταν, βοήθεια τοῦ ἀμυδροῦ φωτός τῶν παραδόσεων, ἀνατρέχωμεν εἰς τοὺς πρώτους αἰῶνας τῆς Ἑλλάδος, εὐρίσκομεν τὴν χώραν ταύτην κατοικουμένην ὑπ' ἀνθρώπων, εἰς φυλὰς διηρημένων—Πελασγοὺς πρὸ πάντων, Λέλεγας, Καύκωνας, Κᾶρας, Κούρητας, Ἐπειοὺς καὶ λοιποὺς.

Αἱ φυλαὶ αὗται, πολλοί εἰσιν οἱ λόγοι ἐξ ὧν εἰκάζομεν, οὐ μικρὸν πρὸ τοῦ Κάδμου, ἀπέχον τῆς ἀγρίας καταστάσεως, ἢ δὲ δίαίτα αὐ-

τῶν διέφερε κατὰ χώρους· καὶ ἐν μὲν τοῖς πεδείοις κατεγίνοντο εἰς τὴν γεωργίαν, ἐν δὲ τοῖς ὄρειοις εἰς τὴν θήραν καὶ τὴν ποιμαντικῆν, ἐν δὲ τοῖς παραλίοις εἰς τὴν ἀλιείαν καὶ τὸ ἀνταλλακτικὸν ἴσως ἐμπόριον· ἡ γεωργία πλὴν ἦν ἡ κυρία αὐτῶν ἀσχολία, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς ἐπικρατεστέρως φυλῆς (Πελασγοί), παραγομένου, κατὰ τινὰς τῶν φιλολόγων, ἐκ τοῦ πέλω=εἰμί=καταγίνομαι καὶ τοῦ ἀργός ἢ ἀργός=γῆ· τοῦθ' ἕνεκα προτιμῶντες τὰς πεδιάδας, ἤγειρον ὄχυράς Λαρίσσας (πόλεις) ἢ ὄχυρώματα πρὸς ἀμυναν κατὰ τῶν ληστών, πολλαχόσε λοχμευόντων· βαθμηδὸν δὲ, κατοικοῦντες γῆν δαφιλῶς ἀμοίβουσαν τὴν φιλοποनीαν καὶ ὑπὸ οὐρανὸν γελόντα καὶ ἐπιτηδεϊότατον πρὸς τὸ διεγείρειν καὶ τρέφειν τὴν φαντασίαν, ἀπεδύθησαν τὰ σπάργανα τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ἀνεπύχθησαν καὶ ἐξημερώθησαν· ὑπὸ τρεῖς κατηγορίας ὑπακτέον τοῖς πρὸς ταῦτα συντελέσαντας ἀγῶνας καὶ προσπαθείας—φυσικῆν, πολιτικῆν καὶ ἐμπορικῆν, διὰ τῆς ἐξορύξεως δηλαδὴ ὄχρεων, ἐκχερσώσεως ἀγρῶν, ἐκρίζωσεως δασῶν, ἐξαλείψεως θηρίων καὶ καταδρομῆς ληστών, δι' ἐγκαθιδρύσεως ἱερῶν ἀγῶνων, εἰσαγωγῆς τεχνῶν, νομοθεσιῶν καὶ τῶν τούτοις ὁμοίων, διὰ τῆς ναυτιλίας καὶ ἐπιμειξίας μετὰ ξένων ἐθνῶν. Πάντα ταῦτα ἐκπροσωπεῖ ὁ Θεβαῖος Ἡρακλῆς, πρόσωπον ὅλως ἰδανικόν, ὅπερ οἱ Ἕλληνες, μετὰ πολλῶν θρησκευτικῶν δοξασιῶν ἐπαγαγόντες ἐξωθεν, ἐξελλήνησαν, καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ἡ ποίησις παρέστησε τὸ κατ' ἀνθρώπον ἐντελές, εἰς ὃ ἤγγισαν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ εὐπατρίδαι (ἤρωες) τῆς Ἑλλάδος.

Πρῶτοι νομοθέται παρ' Ἑλλήσι φέρονται οἱ Κρήτες Μίνως ὁ πρεσβύτερος καὶ Ῥαδάμανθυς, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὁ ἐκκαθείρας ἀπὸ τῶν πειρατῶν τὸ Αἰγαῖον καὶ δούς νόμους ταῖς πρὸς βορρᾶν τῆς Κρήτης κειμέναις νήσοις. Ἄγνοεῖται ἀκριβῶς ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ἤκμασαν οἱ ἄνδρες οὗτοι· κατὰ τοὺς πιθανωτέρους ὁμῶς ὑπολογισμοὺς, ἔζησαν περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΣΤ' π. Χ. αἰῶνος, ἀφ' οὗ καὶ ὁ μῦθος αὐτὸς πλάττει αὐτοὺς υἱοὺς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρώπης, ἀδελφῆς τοῦ Κάδμου.

Ἐρωτῶμεν ἤδη: τίς ἐστὶν ὁ εἰσαγαγὼν εἰς τὴν Κρήτην γράμματά τε καὶ ἄλλας διδασκαλίας πολλὰς, προπαρασκευασάμενος τῶν τε Μίνωϊ καὶ τῶν Ῥαδαμάνθου τὴν ὕλην ἐξ ἧς ὠκοδόμησαν; τίς ἐστὶν ὁ ἐξομαλύνων τὴν ὁδὸν, ἣν διέτρεξαν καὶ προπαρασκευάσας τοὺς λαοὺς ἐκείνους πρὸς τὸ πείθεσθαι τοῖς νόμοις;

Ταῦτά ἐξ ἀναλογίας δυνάμεθα νὰ ἐρωτήσωμεν καὶ περὶ Θηβῶν. Ἐν πρὸ τοῦ Κάδμου, οἱ κάτοικοι τῆς Βοιωτίας ἦσαν πάσης γνώσεως ἄμοιροι, ἦσαν ἀγραμμάτιστοι, μηδὲν ἔχοντος πολιτισμοῦ ἢ ἀρχὴν θρησκευτικὴν ἔχοντες, μηδὲνα τύπον πολιτείας, ὁ ξένος ἐκεῖνος ἔπραττεν ὅσα ὁ μῦθος καὶ αἱ παραδόσεις βραδύτερον τῶ ἀπέδωκαν:

Αἱ ἡμέτεραι ἐρωτήσεις, πιστεύομεν, καὶ εὐλογοὶ καὶ δίκαιαί εἰσι διότι, ἂν ἐξετάσωμεν μετ' ἐπιστάσις τὴν ἱστορίαν τῶν ἐθνῶν ἀπάντων, οὐδένα οὐδέποτε εὐρίσκομεν καταρτιστὴν, καὶ θεῶν υἱὸν ἂν ὑποθέσωμεν αὐτὸν, ἀκαριαίως τε καὶ ἀμογητὶ δόντα νόμους εἰς τινὰ τόπον, εἰσαγαγόντα γράμματα, κτίσαντα ναοὺς μεγαλοπρεπεῖς, θεμελιώσαντα πόλεις, διδάξαντα θρησκείαν. Παράδειγμα ἡμῖν πρόκειται προχειρότατον ὁ Νεὸς Κόσμος! Πόσους ἀγῶνας, ποίους κινδύνους δὲν ὑπέστησαν οἱ πρῶτοι θέντες ἐν αὐτῶ πόδα; πόσου χρόνου ἐδέησε παρέλευσις μεχριστοῦ ἔλθωσιν εἰς πέρας ὅσα ἐν αὐτῶ ἐγένοντο; Μὴ δὲ διελάβωσιν ἡμᾶς καὶ τὰ μέσα ὧν χρῆσιν ἐποιήσαντο. Καὶ ἐν τούτοις τῶ Κάδμῳ ἀποδίδονται τὰ πάντα ὡς ἐκ μαγείας τετελεσμένα! διότι, πλὴν τοῦ πρὸς τὸν δράκοντα, τὸν παρὰ τὴν κρήνην τοῦ Ἄρεως ἐπαγρυπνοῦντα, μυθευομένου μικροῦ ἀγῶνος αὐτοῦ (ὅστις ἄλλως δὲν ἐξηγεῖται, εἰμὴ διὰ συμπλοκῆς πρὸς τινὰ ληστρικὴν συμμορίαν, αὐτοῦ παρὰ τὴν κρήνην ἐμφωλεύουσαν), καὶ τὴν πόλιν ἐθεμελίωσε, καὶ τὰ γράμματα διέδωκε, καὶ νόμους ἔθετο, καὶ ναοὺς ἔκτισε, καὶ τὰ πάντα κατώρθωσεν ἐντὸς βραχυτάτου καὶ ἀπόνως!

Ἐπ' ἀληθείας, ἀγνοοῦμεν ἂν πρέπει νὰ θαυμάζωμεν τὰ κατορθώματα τοῦ ἀνδρὸς μᾶλλον ἢ τὴν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν εὐχέρειαν καὶ ταχύτητα! [ἔπεται.]

Ο ΠΡΙΓΚΗΨ ΜΕΤΤΕΡΝΙΧ

κατὰ τὸν Γάλλον Καπιφούγκ.

Μετάφρασις Κ. Σ.

Ὁ Κλήμης Βαγκεσλάος, Κόμης τοῦ Μέττερνιχ-Βίννεβουργ-Ὁξενχάουζεν, ἐγεννήθη εἰς Κόβλεν τῇ 15 Μαΐου 1773 ἐξ ἐπιμίου γερμανικῆς γενεᾶς, τῆς ἐποίας οἱ πρόγονοι διεκρίθησαν εἰς τοὺς πολέμους τοῦ μεσαιῶνος. Ὁ πατὴρ τοῦ ἦτον ὁ Κόμης Μέττερνιχ, ἀνὴρ μετριοπαλέστατος, ἀφωσιωμένος εἰς τὸν Πρίγκηπα Κάουνιτς καὶ ἀναμιχθεὶς εἰς ἕλας τὰς ἀφρώσας τὴν Ὀλλανδίαν διαπραγματεύσεις. Ὁ νέος Μέττερνιχ ἔλαβε τὰ ὀνόματα Κλήμης καὶ Βαγκεσλάος παρὰ τοῦ Πρίγκηπος τῆς Πολωνίας καὶ Λιθουανίας καὶ δουκὸς τῆς Σαξωνίας, ὅστις ὑπῆρξεν ἀνάδοχός του. Δεκαπενταετῆς ὦν εἰσῆλθεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Στρασβούργου, τὸ λαμπρότατον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ἦθει τότε ἡ τοῦ Βολταίρου φιλοσοφία καὶ ἡ τοῦ Ἑλβετίου καὶ ἡ τοῦ Ρουσσῶ, ἡ ἀγνοία ἐκείνη αἰσθητικῆς φιλοσοφίας, ἥτις πρέσβυε τοὺς νέους εἰς πυρετώδεις ὀργανισμούς. Τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Στρασβούργου διευθύνετο ὑπὸ τοῦ περιφήμου δημοσιογράφου Κός. Κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν, ἄλλος τις νέος, ὁ Βενιαμὴν Κωνσταντίος, ἐσπούδαζεν ἐπίσης εἰς τὸ αὐτὸ Πανεπιστήμιον καὶ συνεδέθη ὀλίγον μετὰ τοῦ Πρίγκηπος Μέττερνιχ. Περὶ τὸ τέλος τοῦ 1790, ἀποπερατώσας τὰ φιλοσοφικὰ αὐτοῦ μαθήματα, μετέβη εἰς Γερμανίαν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν του. Εἰκοσαετῆς ὦν ἐπισκέφη τὴν Ἀγγλίαν καὶ Ὀλλανδίαν, ἐπὶ τέλους δὲ ἀποκατέστη εἰς τὴν Βιέννην, ὅπου ἐνυμφεῖθη τὴν Μαρίαν Ἐλεονόραν Κάουνιτς-Ρίτιμπερχ.

Ὁ Κ. Μέττερνιχ εἰσῆλθεν εἰς τὴν διπλωματικὴν ὡς ἀπλοῦς γραμματεὺς τῆς συνόδου τοῦ Ῥαστὰδ, τῆς περὶ τὸν ἐκεῖνην διαπραγματεύσεως, ἥτις ἐπεραιώθη διὰ δραματικῆς σκηνῆς. Ἐπειτα συνώδευσε τὸν Κόμητα Σταδίανα εἰς τὰς ἐν Πρωσσίᾳ καὶ Πετρούπολει ἀποστολάς του. Εὐρίσκειτο παρὰ τῶ Κζάρφ κατὰ τὴν συμμαχίαν ἐκείνην τὴν μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Αὐστρίας, ἥτις ἐματαιώθη ἕνεκα τῆς ταχύτητος τοῦ κατὰ τῆς Οὐλμης στρατιωτικοῦ κινήματος τοῦ Ναπολέοντος καὶ τῆς ἀποσκιρτήσεως τῆς Βαυαρίας, κατὰ τὴν θαυμασίαν ἐκείνην ἐστρατείαν ἥτις ἀνέδειξε τὸν Αὐτοκράτορα τῶν Γάλλων ἴσον τοῖς μεγάλαις τῶν κόσμου στρατηγού. Ὁ Κ. Μέττερνιχ ἐφρόνει τότε ὅτι πρὸς κα-

ταστολήν του Ναπολέοντος μόλις ήκει ή τριπλή συμμαχία της Πρωσίας, της Ρωσίας και της Γερμανίας· το Αυστερίτις είχαν αποδείξει το μέγεθος της Γαλλίας και του άρχηγού της. Ο Κόμης Μέττερνιχ έλαβε μέρος εις όλας τας συνθήκας της έποχής εκείνης· αί ιδέαι του μέχρι τουδε έφαινοντο άνήκουσαι εις την σχολήν του Κ. Σταδίου, όστις μετά μικρόν περιήλθεν εις το ύπουργείον των έξωτερικών. Ο ύπουργός ούτος προσδιώρισε τον Κ. Μέττερνιχ διά την έν Πετρούπολει πρεσβείαν, άλλ' έπειδή ή συνθήκη του Πρεσβούργου έτροποποίησεν έντελώς την έν Εύρώπη θέσιν της Αυστρίας, Φραγκίσκος ό β' ήθέλησε μάλλον νά πέμψη τον νέον διπλωμάτην πλησίον του Ναπολέοντος. Τη 15 Αύγουστου 1806 ό νέος Πρέσβυς έχαιρέτησε το μέγεθος εκείνο της δόξης και της τύχης και ένεχειρίσε τά διαπιστευτήριά του κατά την ένδοξον εκείνην ήμέραν.

Πολύπλοκον ήτο το πολιτικόν σύστημα το όποιον ό Κ. Μέττερνιχ ήκολούθει έν Γαλλία. Ο Αυστριακός οίκος είχε υποστή μεγάλα άτυχήματα από την έποχην του πρώτου κατά της Γαλλίας συνασπισμού. Ο Βοναπάρτης, στρατηγός και ύπατος, τώ είχε δις αφαιρέσει το Μιλαναιόν, ό Μορώ τον είχε άποθήσει προς τον Δούναβιν· ότε δε εισήλθεν πάλιν εις τον άγώνα, συμμαχήσας μετά της Ρωσίας, ή μάχη του Αυστερίτις διέσπασε τον νέον τουτον συνασπισμόν, και το Αυστριακόν ύπουργείον ήναγκάσθη νά ύπογράψη την συνθήκην του Πρεσβούργου, ήτις, υπό της ανάγκης επιβληθείσα, έξηφάνισε την γεραιάν της Γερμανίας Αυτοκρατορίαν και έμηνδένισε τρόπον τινά τον Αυστριακόν οίκον.

Την πολιτικήν, την εκ της συνθήκης ταύτης ύπαγορευομένην και ήτις ήτο λίαν όλεθρία ως προς τον Αυτακράτορά του, ό Κ. Μεττερνίχος ήτον επιφορτισμένος ν' άντιπροσωπεύη έν Παρισίοις. Η Ρηνική Όμοσπονδία είχε ανατρέψει όλον το πανάρχαιον Γερμανικόν σύστημα· ή Βυαρία και ή Βυρτεμβέργη, μη ούσαι πλέον άπλαϊ έλεκτορία, καθίσταντο βασιλεία. Η Βυαρία προσελάμβανε, τη Ζημία της Αυστρίας, χώραν υπερβαίνουσαν τά χίλια διακόσια τετραγωνικά μίλια, πληθυσμόν τριών περίπου εκατομμυρίων ψυχών, και προσόδους υπερβαινούσας τά δεκαεπτά εκατομμύρια φλορινίων. Η Βυρτεμβέργη, επίσης τη Ζημία της Αυστρίας, και τρι καθ' ήττω λόγον, έλάμβανεν έκτασιν και αύτη έκάτον πενήκοντα περίπου τετραγωνικών μιλίων. Το δουκάτον της Βάδης ώφελείτο επίσης από τά λάφυρα ταύτα. Η Αυστρία απέβηκε το Βενετικόν Κράτος, την Τυρολίαν, τας πέντε πόλεις του Δουναβίου, την Βενετικήν Ακαματιάν, το στόμιον του Κατάρου. Η της Ρηνικής Όμοσπονδίας πράξις, έργον των Κ. Κ. Ταλλεράνδου, Όττου και Ρενάρδου, κατέσχεσε τά τελευταία ράκη της γεραιάς Αυτοκρατορικής πορφύρας, και ό Φραγκίσκος β' ήναγκάσθη νά παραιτηθῆ του αρχαίου τούτου αξιώματος, το όποιον ήτο του

λοιπού φίλος μόνον τίτλος. Ο Ναπολέων, ως εκ του χαρακτήρος αυτού, ήθελε ν' άπορροφῆ τά πάντα· τας συνθήκας έθεώρει ως προσφόρους ευκαιρίας διά νέας κατακτήσεις. Είχεν εισαγάγει την οικογένειάν του εις την Γερμανίαν διά της συστάσεως του Βασιλείου της Βεστφαλίας· ήνώθη διά συνοικεσίων μετά της Βυρτεμβέργης και της Βυαρίας. Έν τη συνθήκη του Πρεσβούργου τά πάντα έγινοντο τη Ζημία της Αυστρίας και μετ' άδυσωπήτου ύπεροψίας.

Μετά τά μεγάλα ταύτα άτυχήματα, ό Κ. Μέττερνιχ ενόμισεν ότι το καταλληλότερον μέσον του ν' ανακτήσῃ ή Αυστρία μικράν τινα επιβρόχην έν Εύρώπη ήτον ή διακήρησις της μετά του Ναπολέοντος συμμαχίας ή μάλλον άυστηρά ουδετερότης, επιτρέπουσα εις την Αυστρίαν νά λάβῃ έπωφελη θέσιν εις την πρώτην κρίσιμον περίστασιν, ήτις θάητον ή βράδιον ήθελε παρουσιασθῆ. Η διπλωματία λοιπόν του Κ. Μέττερνιχ υπήρξεν άπεκδορική και όλως παρατηρητική· ή κυρία αύτου άποστολή ήτο το νά γνωρίζῃ ακριβώς και τά ελάχιστα συμβεβηκότα της νεωτάτης και παραδοξοτάτης εκείνης αύλης, νά μαντεύῃ τους στοχασμούς και τας φαντασίας άκόμη του ισχυρού των Γάλλων Αυτοκράτορος.

Νέαι θρίαμβοι είχαν στέψει άρτίως τά όπλα του Ναπολέοντος· ή Πρωσία μετά τους άτυχείς διαταγμούς της έρρίφθη σύσσωμος προς την Ρωσικήν συμμαχίαν· μετά την έν Ιέννη ήττάν της, ή έν Τιλσίτη ειρήνη έθηκε τας βίσεις προσωρινής άνακωχῆς· καθότι αί μετά του Ναπολέοντος συνθήκαι δέν ήδύναντο νά έχωσιν ειμή τον άβέβαιον τουτον χαρακτήρα. Ο Κ. Μέττερνιχ διετάχθη παρά της αύλης του νά κερδίσῃ την εύνοιαν του μεγάλου κυριάρχου διά παραχωρήσεων ευπειθών. Έφοβοῦντο τότε έν Βιέννη την μαγνητικήν σχεδόν επιβρόχην την όποιαν ό Ναπολέων εξήσκησεν έν Τιλσίτη επί του πνεύματος του Αλεξάνδρου· ή έν Ερφορτη συνέντευξις παρεσκευάζετο και ή Αυστρία έφοβείτο τά μέγιστα τας συνεπειάς αύτης. Ο Κ. Μέττερνιχ παρευρίσκειτο συγχάκις εις τας συναστροφάς του Κεραιμεικού· άντιπρόσωπος αρχαίος μοναρχικής οικίας και ευπατρίδης αύτος ούτος κεκτημένος την άριστοκρατικήν συμπεριφοράν, έπέτυχεν εις την άποστολήν του. Έπεκράτει έν τη αύλή του Ναπολέοντος έθιμοταξία τις και τρόπος όλως άπάτομος και άγροίκος, συνάμα δε και ύπεροψία, και τελεταί και διατυπώσεις παιδαριώδεις· ώστε ό ευπατρίδης ούτος είχε αναμφισβήτητον ύπεροχην διά την κομψήν εκείνην άφέλειαν την όποιαν δίδουσιν ή άνατροφή και ή έξις του κόσμου. Ο Πρέσβυς ήτο τότε τριάκοντα τεσσάρων έτών, ή φυσιογνωμία αύτου ήτον ευγενής και διακεκριμένη· παρευρίσκειτο εις όλας τας τελετάς της αύλης, είλκευεν όλων τά βλέμματα διά της κομψότητος και της πολυτελείας του· νέος, ζωηρός, πραικτισμένος με νοῦν οζύν, με στωμυλίαν, έθεωρείτο ως άνθρωπος επιτυχάνων παρά τας Κυρίας.

Ὁ Πρέσβυς μετεχειρίζετο τὴν εὐάρεστον ἐκείνην πολιτικὴν ἀστυνομίαν, ἣτις, διερχομένη διὰ τῆς καρδίας, εἰσέδουεν εἰς τὰ μυστήρια τοῦ ἀνακτοβουλίου. Ἡ χαρίεσσα συμπεριφορά του τὸν εἶχε κάμει νὰ κερδίσῃ καὶ τὴν εὐνοίαν τοῦ Ναπολέοντος, ὅστις εὐηρεστεῖτο νὰ τὸν διακρίνῃ μεταξὺ τοῦ ὄμιλου τῶν πρέσβων, νὰ συνδιαλέγηται μετ' αὐτοῦ, καὶ τοι μεμφόμενος πάντοτε αὐτὸν καθὼς λίαν νέον ὥστε ν' ἀντιπροσωπεύῃ γεραιὸν Εὐρωπαϊκὸν οἶκον. « Δὲν ἦσθε πρεσβύτερός μου εἰς τὸ Ἀυστερλίτς, » τῷ ἀπεκρίθη ἡμέραν τινὰ ὁ πρέσβυς. Ὁ Αὐτοκράτωρ ποτὲ δὲν ὤμιλει ἀπτόμῳ, πρὸς τὸν Κ. Μέττερνιχ, διότι τὸν θεώρει ὡς τὴν ἔκφρασιν τοῦ Γαλλικοῦ συστήματος ἐν Αὐστρίᾳ· πολλάκις ἐσυζήτουν ὁμοῦ τὰ περὶ Εὐρωπαϊκῆς ἰσορροπίας ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἐνησχόλουν τὸ πνεῦμα τοῦ Αὐτοκράτορος κατὰ γιγαντιαίας διαστάσεις. Ἐκ συστήματος, ὁ Κ. Μέττερνιχ παρίστανε τὴν συμμαχίαν τῆς Γαλλίας καὶ Αὐστρίας ὡς ἀνάγκην· θεώρει τὴν κατὰ τὸ 1756 συνομολογηθεῖσαν συνθήκην, ὑπὸ τὴν ἐπιβροχὴν τοῦ δουκὸς Σουασέλ (de Choiseul), ὡς τὴν βῆσιν πάσης μεγάλης Εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς. Ἡ ἐν Ἐρφόρτῃ συνέντευξις ἦτον ὁ διηνεκῆς φόβος τοῦ Κ. Μέττερνιχ, καθόσον μάλιστα ὁ Ναπολέων εὕρισκετο πρὸ μικροῦ ἐκεῖ, διὰ τὴν συνέντευξιν ταύτην, ἣτις ἐμελλε νὰ προσεγγίσῃ τὰς δύο Αὐτοκρατορίας, τὴν τῆς Μεσημβρίας καὶ τὴν τῆς Ἄρκτου· οἱ Αὐτοκράτορες εἶχον ἀνταλλάξει ὑποσχέσεις καὶ εἰς τὰ μεγάλα τῶν σχέδια, ἡ Αὐστρία ἐθυσιάζετο τοῦτο ἦτο γνωστὸν ἐν Βιέννῃ. Μάταια λοιπὸν ὑπῆρξαν αἱ προσπάθειαι τοῦ Κ. Μέττερνιχ ἐν Παρισίοις; Ὁ Ἰσπανικὸς πόλεμος εἶχεν ἐκραγῆ πρὸ μικροῦ, καὶ ἑτέρα τις βασιλικὴ οἰκογένεια ἐπιπτεν ἐκ τοῦ θρόνου. Δὲν ἦτο τοῦτο νέα τις εἰδοποίησις διὰ τὸν Αὐστριακὸν οἶκον; Εἶχεν οὗτος ἐξηγηθῆ περὶ τούτου ἐν Λονδίνω, καὶ ἡ Ἀγγλίη νῦξενε τοὺς φόβους του ἐπὶ σκοπῷ νὰ τὸν παρασύρῃ εἰς τὸ νὰ συμπράξῃ δραστηρίως εἰς τὸν πόλεμον, καὶ πρὸς τοῦτο διεδόθη ὅτι ἐμελετάτο μεταβολὴ τις περὶ τὸν κλάδον τῆς αὐστριακῆς δυναστείας, ὑπενεργουμένη παρὰ τοῦ Ναπολέοντος.

Ἡ ἐν Πρεσβούργῳ εἰρήνη, ἐνιδρύσασα καθ' ὅλα τῆς Γερμανικῆς δημοσπονδίας τὰ Κράτη τὰς ἀρχὰς καὶ αὐτὸ σχεδὸν τὸ διοικητικὸν σύστημα τῆς Γαλλίας, εἶχε διεγείρει ζωηρὰν δυσανεκτικίαν. Ὑπέρογκοι πολεμικαὶ φορολογίαι, πολυάριθμοι κακώσεις ἐνεργηθεῖσαι ὑπὸ τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ὑπαλλήλων εἰς τὰς κατακτηθεῖσας χώρας, εἶχον ἐξάψει ὅλα τὰ μίσῃ. Πανταχοῦ τὸ ἀντιγαλλικὸν πνεῦμα διεδηλοῦτο ἐπιζήτων τὴν ἐλευθερίαν τῆς Γερμανίας μεταξὺ τῶν εὐγενῶν καὶ εἰς τὰς μυστικὰς ἐταιρίας, φοβεράς ἤδη καταστάσας κατὰ τὸ 1808· αἱ φιλελεύθεροι ἐν Εὐρώπῃ τάσεις ἦσαν ἐναντίαι τοῦ Ναπολέοντος καὶ τοῦτο συνήργησε μεγάλως εἰς τὴν πτώσιν του.

Ἡ Ἀγγλίη ἐνεθάρρυνε τὰς τοιαύτας διαθέσεις· ὑποσχέθη χρηματικὰς βοηθείαις εἰς τὴν αὐστριακὴν κυβέρνησιν, κυβερνητικὴν βεβαρυμένην ἀπὸ χρέη, ἐ-

πιδεικνύουσα συνάμω μακρὴν τὴν ἀντίστασιν τῆς Ἰσηρικῆς Χερσονήσου, τὰς δυσχερείας ὅσας αὐτὴ ἤγειρε κατὰ τῆς στρατιωτικῆς ἰσχύος τοῦ Ναπολέοντος, μετὰ τὴν συνθηκολογίαν μάλιστα τοῦ Βαύλεν καὶ τὴν Σχμνιτικὴν ἐξευτέλισιν ἣτις εἶχε ταπεινώσει τὸν χρυσοῦν αἰετὸν· δὲν ἔπρεπε λοιπὸν νὰ ἀφελθῶσι τῆς περιστάσεως ταύτης διὰ ν' ἀποσύσῃ τοὺς βαρεῖς ὄρους τῆς ἐν Πρεσβούργῳ εἰρήνης; Ἡ Ἀγγλίη ὑπαχρεοῦτο νὰ διατηρήσῃ τὸν Αὐστριακὸν στρατὸν, ἐὰν ἡ Αὐστρία, ἐναγκαλιζομένη τὸν κοινὸν ἀγῶνα, ἐξέλεγε τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὡς πρόσφορον εἰς τὸ νὰ κηρυχθῆ κατὰ τῆς Γαλλίας· ἡ μεγάλη Βρετανία ὑπέσχετο νὰ κάμῃ ἀντιπερισπασμὸν ἐν Ὀλλανδίᾳ συνάμω καὶ ἐν Ἰσπανίᾳ. Τὴν φιλοπόλεμον ταύτην ἰδέαν δὲν ἐβράδυνε ν' ἀσπασθῆ ἡ Γερμανικὴ ἀριστοκρατία καὶ ὁ Κόμης Σταδίων παρεδέχθη ἐξ ὀλοκλήρου τὰ Ἀγγλικὰ σχέδια· κολοσσαῖαι δὲ στρατολογίαι προετοιμάσθησαν, διότι ἦτον ἀνάγκη νὰ σωθῆ ἡ μοναρχία.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἡ ἀποστολὴ τοῦ νέου διπλωμάτου (τοῦ Κ. Μέττερνιχ) συνίστατο εἰς τὸ νὰ ὑποκρύπτῃ διὰ κολακευτικῶν ὑποσχέσεων τὰς στρατιωτικὰς προπαρασκευὰς τῆς Αὐστρίας· τὰ διπλωματικά του διαγγέλματα ἦσαν πλήρη εἰρηνικῶν διαδηλώσεων καὶ ἐκφράσεων ἐμπιστοσύνης. Καὶ τί ἄλλο ἠδύνατο νὰ πράξῃ; Ὁ διπλωμάτης ὀφείλει νὰ καθησυχάζῃ τὰ πράγματα καὶ ν' ἀπομακρύνῃ τὰς πρώτας συνεπείας τῆς διεθνούς ὀργῆς καὶ ἐκδικήσεως. Ἡ Αὐστρία ἐσκόπευε νὰ μὴ κηρύξῃ τὸν πόλεμον πρὶν ἢ ἴδῃ τὸν Ναπολέοντα ὀλοτελῶς ἐνησχολημένον εἰς τὴν Ἰσπανικὴν ἐκστρατείαν. Ὅταν ὅμως ὁ Κυρίαρχος καὶ ἡ γεραιὰ φρουρὰ ἀνεχώρησαν ἐκ Πιρσιῶν πρὸς ἀνόρθωσιν τοῦ σαθροῦ θρόνου τοῦ Ἰωσήφ ἐν Μαδρίτῃ, ἡ Αὐστρία ἀπροκαλύπτως ἔδειξε τὰς πολεμικὰς τῆς παρασκευὰς, καὶ ἔκαμιν ἐναρξιν τῶν ἐχθροπραξιῶν κατὰ τῆς Βυαρρίας, τῆς φιλιτῆτος συμμάχου τοῦ Ναπολέοντος, καὶ ἡ αὐστριακὴ σημαία ἐφάνη μέχρι τῆς Οὐλμης. Ὁ Ναπολέων, μαθὼν τὸ ἀπροσδόκητον καὶ πικράτολμον ταῦτο κίνημα, δι' ἐνὸς μόνου βήματος, ἔφθασεν εἰς Παρίσιον, ὅπου εὗρεν ἀκόμῃ τὸν Κόμητα Μέττερνιχ.

Ὁ ἀπρόοπτος τῷ ὄντι οὗτος πόλεμος τῆς Αὐστρίας, ἐπέβαλε τὸν πρέσβυν εἰς θέσιν ἀκροσφαλεστάτην. Ὁ Ναπολέων, νομίσας ἐκὺτὸν ἐμπαιγμένον ὑπὸ τοῦ Κ. Μέττερνιχ, διέταξε τὸν ὑπουργὸν τῆς Ἀστυνομίας Φουσσέ νὰ τὸν ἀρπάξῃ καὶ ὀδηγήσῃ ἀπὸ σταθμοῦ εἰς σταθμὸν μέχρι τῶν συνόρων. Ἡ διαταγὴ ἦτο σκληρὰ, ἀπτόμοσ, πάντῃ ἐναντία εἰς τὴν διπλωματικὴν εὐπρέπειαν, καθότι ὁ Πρέσβυς εἶνε ἐπιφορτισμένος ν' ἀκολουθῆ τὰς ὀδηγίας τῆς κυβερνήσεώς του καὶ νὰ ὑπηρετῇ τὰ συμφέροντά της. Δὲν ἔχει καθῆκον νὰ ὑποκρύπτῃ πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ βλάψῃ τὴν αὐτὴν του; Ὁ Φουσσέ, ὅστις ἐσκέπτετο πάντοτε καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος, ἐξετέλεσε μεθ' ἀβριφροσύνης τὴν διαταγὴν τοῦ Αὐτοκράτορος, μετέβη εἰς τὸν οἶκον τοῦ Πρέσβυος, τῷ ἐξέθηκε τὰ αἴτια τῆς ἐπι-

σκέψεως, και τῷ ἐξέφρασε τὴν μεγίστην του διὰ τοῦτο λύπην. Ὁ Φουσε ἦτον ἤδη δυσηρεστημένος και ἐβλεπε μακρόθεν τὸ τέρας τῆς ἀκορέστου φιλοδοξίας του Ἀυτοκράτορος. Ὁ Κ. Μέττερνιχ και ὁ ὑπουργὸς ἀντὴλλαξαν, ἐν ἀμοιβαίᾳ ἐμπιστευτικῇ συνδιαλέξει, ἐξομολογήσεις τινὰς ὡς πρὸς τὰ δυστυχήματα τοῦ πολέμου και τὸ καταβροχθιστικὸν τοῦ Ναπολέοντος πνεῦμα. Ὁ Φουσε, ἄδολος ἐν γένει και ἀπερίσκεπτος, ἐφθασε μέχρι τοῦ νὰ εἶπῃ παράδοξα πράγματα ὡς πρὸς τὴν πιθανὴν πτώσιν ἢ και αὐτὸν τὸν θάνατον τοῦ Κυριάρχου του. Ἐπὶ τέλους, πρὸς μετρίαισιν τῶν αὐστηρῶν ἐκείνων διαταγῶν, εἰς μόνον μοιραρχος, ἐκλεχθεὶς ἀπὸ τὸν στρατάρχην Μοννέ, συνώδευσε τὴν ἀμαξίαν τοῦ πρεσβευτοῦ μέχρι τοῦ ὄριου. Ὁ Κ. Μέττερνιχ διηγεῖται πάντοτε μετ' εὐχαριστήσεως τὰς περιέργους λεπτομερείας τῆς ὁδοιπορίας ταύτης, ἥτις δὲν ὑπῆρξεν ἀκίνδυνος ὡς ἡ τοῦ ὑπασπιστοῦ Κόμητος Κζερνιτσέρ, κατὰ τὸ 1812.

Ἡ γῆ ἤδη συνεταράσσετο· ὁ Ἀυστριακὸς στρατὸς ὑπὸ τὸν Ἀρχιδούκα Κάρολον ἐμάχετο ἀνδρείως ὑπὲρ τῆς πατρίδος και τοῦ μονάρχου του· ἡ μάχη τῆς Ἑσλίγγης, μεγάλας συμφορὰς ἐπενεγκούσα τῇ Γαλλίᾳ, ἠπέιλησε τὴν εἰμαρμένην τοῦ Ναπολέοντος. Τὸ Ἐυλώ, ἡ συνθηκολογία τοῦ Βυῦλεν και ἡ μάχη τῆς Ἑσλίγγης παρὰ τὸν Δανούβιον, εἰσὶν, οὕτως εἰπεῖν, τὰ τρία μεγάλα γεγονότα, τὰ ὅποια ἐπληροφόρησαν τὸν κόσμον ὅτι οἱ στρατοὶ τοῦ Ναπολέοντος δὲν ἦσαν πλέον ἀήττητοι. Τοῦτο ἐξήσκησεν μεγίστην ἠθικὴν ἐπιβροχὴν ἐπὶ τῶν εὐρωπαϊκῶν πραγμάτων.

[ἔπεται.]

ΤΗΣ ΦΩΤΙΣΜΟΣ.

Ἡ Γῆ, καθὼς πλανήτης, εἶναι κατὰ φυσικὸν λόγον σκιερὰ, ὡς οἱ λοιποὶ πλανῆται, φωτιζομένη ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ Ἥλιου· πλὴν συγγρῆνως δὲν φωτίζεται ἢ ἐπιφάνεια αὐτῆς ὅλη, καθὼς σφαιρικὴ, ἀλλὰ μόνον μέρος, τὸ ὅποιον εἶναι ἢ μεγαλειότερον ἢ μικρότερον τοῦ ἡμισφαιρίου· και μικρότερον μὲν εἶναι, ὅταν ὑποτίθεται φωτιζόμενον ἀπὸ ἀκτῖνας πιπτούσας ἐκ τινος ἡλιακοῦ σημείου κατὰ διάμετρον ἀντικειμένου, ὅπερ λέγεται κατὰ κέντρον φωτισμός· μεγαλειότερον δὲ ὅταν φωτίζεται ἀπὸ ὅλα τὰ σημεῖα τῆς ἡλιακῆς ἐπιφανείας, ὅπερ λέγεται φωτισμός ἀτελής. Γεωμετρικῶς εὐκδῶς ἀποδεικνύεται, ὅτι κα-

τὰ ἀτέλη φωτισμὸν φυσικῶς μὲν τὸ ἡμισυ μέρος τῆς Γῆς φωτίζεται, μαθηματικῶς δὲ τῷ ὄντι μεγαλειότερον· κατὰ κεντρικὸν δὲ φωτισμὸν, φυσικῶς μὲν τὸ ἡμισυ, μαθηματικῶς ὁμως μικρότερον τοῦ ἡμίσεως· ὡστε ὁ ἀτελής φωτισμὸς διαφέρει μὲν μαθηματικῶς τοῦ φυσικοῦ, φυσικῶς ὁμως ὡς πρὸς τὴν αἴσθησιν δὲν ἔχει διαφορὰν καμμίαν. Ὅταν λοιπὸν λέγωμεν ὅτι ὁ Ἥλιος φωτίζει τὸ ἡμισφαίριον τῆς Γῆς ἢ τῶν λοιπῶν πλανητῶν, πρέπει νὰ ἐκλαμβάνηται πάντοτε φυσικῶς. Προσέτι φανερὸν ὅτι, ὅταν ὁ Ἥλιος κατ' αἴσθησιν καταγράφῃ τὸν ἰσημερινὸν, τότε καθ' ἅπαν τὸ ἡμερονύκτιον φωτίζονται φυσικῶς ἀμφότεροι τῆς γῆνιου σφαίρας οἱ πόλοι.

Τὸ ὄριον τοῦ φωτισμοῦ τῆς Γῆς, ὅταν ὁ Ἥλιος καταγράφῃ κατ' αἴσθησιν τὸν ἰσημερινὸν, εἶναι κύκλος ὠρικός, ἦτοι Μεσημβρινός, διερχόμενος διὰ τῶν πόλων, ἔχων πόλον αὐτὸν τὸν Ἥλιον· ὅση δὲ εἶναι ἢ ἔγκλισις τοῦ Ἥλιου ἀπὸ τὸν ἰσημερινὸν, τόσον εἶναι και τὸ φῶς τὸ περὶ τὸν πλησιέστερον πόλον και τὸ σκοτός τὸ περὶ τὸν ἀπώτερον· ἐπειδὴ ὅσον ὁ Ἥλιος πλησιάζει πρὸς τὸν ἕνα, τόσον μακρύνεται ἀπὸ τὸν ἄλλον πόλον, ὡστε αἱ πόλεις, αἱ κείμεναι μεταξὺ τῶν πόλων και τῶν μερῶν, δι' ὧν διέρχονται τὰ ὄρια τοῦ φωτισμοῦ, ἄλλαι μὲν βλέπουσι τὸν Ἥλιον πάντοτε, ὅσαι δηλ. κείνται περὶ τὸν πεφωτισμένον πόλον, ἄλλαι δὲ τούναντίον δὲν τὸν βλέπουσι παντελῶς, ὅσαι δηλ. εὐρίσκονται εἰς τὸν σκοτισμένον. Ὅταν ὁ Ἥλιος εὐρίσκηται εἰς τὸ ἐπίπεδον μεγίστου τινὸς κύκλου, τὰ ὄρια τοῦ φωτός ἐφαπλοῦνται μέχρι τῶν πόλων τοῦ αὐτοῦ μεγίστου κύκλου· ἐπειδὴ ἂν καθ' ὑπόθεσιν ἢ σφαῖρα διαιρεθῇ δι' ἐνὸς ἐπιπέδου διερχομένου διὰ τῶν πόλων, θέλει τμηθῆ βεβαίως εἰς δύο ἡμισφαίρια· τούναντίον συμβαίνει ὅταν ὁ Ἥλιος κεῖται εἰς τὸν πόλον μεγίστου τινὸς κύκλου, διότι τότε τὰ ἄκρα τοῦ φωτισμοῦ συμπίπτουσι και ταυτίζονται μετὰ τὸν αὐτὸν μέγιστον κύκλον. Ὅταν δὲ ὁ Ἥλιος εὐρίσκηται κατ' αἴσθησιν εἰς τὸν ὀρίζοντα πόλεως τινος, τὸ ὄριον τοῦ φωτισμοῦ καταγράφει κύκλον κατὰ κόρυφον τῆς πόλεως ἐκείνης, ὡστε ὅποταν ὁ Ἥλιος εὐρίσκηται εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἰσημερινῆς ἀνατολῆς, τὸ ἄκρον τοῦ φωτισμοῦ του συμπίπτει μετὰ τὸν Μεσημβρινὸν κύκλον· ὅσον δ' εἶναι τὸ ἀνατολικὸν τοῦ Ἥλιου πλάτος, τόση εἶναι και ἡ κατὰ κορυφὴν ἔγκλισις ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ, καταγραφομένη ἐκ τοῦ ὄριου τοῦ φωτισμοῦ.

Ἡ Γῆ φωτιζομένη ὑπὸ τοῦ Ἥλιου, καθὼς σφαῖρα, ἀποτελεῖ σκιά, ἥτις εἶναι ἢ κυλινδροειδῆς, ἢ ἐντελής κώνος, ἢ ἀτελής· ἐπειδὴ δὲ κυλινδροειδῆς δὲν εἶναι, οὔτε ἀτελοῦς κώνου σχῆμα ἔχει· καθότι, ἂν κυλινδροειδῆς ἦτο, ἡ Γῆ ἔπρεπε νὰ ἦναι ἴση μετὰ τὸν Ἥλιον, τὸ φωτίζον δηλ. μετὰ τὸ φωτιζόμενον, κατὰ τοὺς ἀπαραγράφτους τῆς Ὀπτικῆς κανόνας· ἂν δὲ τούναντίον εἶχε σχῆμα κώνου ἀτελοῦς, ἡ Γῆ ἔπρεπε κατὰ φυσικὸν λόγον νὰ ἦναι μεγαλειτέρα τοῦ Ἥλιου, τὸ φωτιζόμενον δηλ. μεγαλειότερον τοῦ φωτίζοντος· ἔπεται ἄρα ὅτι ἡ

σκιὰ τῆς Γῆς εἶναι κωνική. Τὸ μῆκος δὲ αὐτῆς προσδιορίζεται διὰ τοῦδε τοῦ τύπου.

$$X = \frac{\beta \cdot \alpha}{\eta\mu. 15.}$$

Ἐνθα τὸ μὲν β ἐμφαίνει τὸ ὀλικὸν ἡμίτονον = 10,000,000, τὸ δὲ α τὴν ἡμιδιάμετρον τῆς Γῆς = 3,448. ὥστε X=789,935 μίλια.

ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΠΛΟΙΑ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙ.

Όταν, τὸ γλυκυμόρμουρον τοῦ Βοσπόρου κύμα διασχίζουσα, παραπλέη τὰ Βυζαντινὰ Βασίλεια πελώριός τις καὶ βαρεῖα ναῦς, ἐξ ἐκείνων τὰς ὁποίας ἡ Ἄγγλία ἢ ἡ Γαλλία ἐκπέμπει κατὰ τοῦ γίγαντος τῆς Ἄρκτου, ἐξισταμέθα πρὸς τὸ γιγαντώδες κατασκευάσμα καὶ θαυμάζομεν τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ, εὐθὺς δ' ἔπειτα, ἀνατρέχοντες εἰς ἐποχὰς ἀπωτάτας ἀφ' ἡμῶν καὶ λόγον ποιούμενοι περὶ τῶν πλοίων τῶν παλαιῶν, χλευαστικῶς πως λαλοῦμεν περὶ τούτων καὶ δὲν διστάζομεν ἀφομοιοῦντες αὐτὰ πρὸς τὰς καθ' ἡμᾶς ἀλιόδας καὶ τοὺς μυοπάρωνας.

Τὸ θαυμάζειν τὰ μεγάλα ἔργα τῆς ἐποχῆς ἡμῶν καὶ ἀπονέμειν αὐτοῖς τὸν ὀφειλόμενον ἔπαινον εἶναι καὶ δίκαιον καὶ εὐλογον· οὐχὶ ὅμως καὶ τὸ συγκρίνειν ἔργα ἔθνῶν ἐν πλήρει ἀκμῇ καὶ δυνάμει διατελούντων πρὸς τὰ τῆς ἀρχαιότητος νηπιζούσης· παραγνωρίζομεν οὕτως, ἀκουσίως μὲν ἴσως καὶ ἐν ἀγνοίᾳ πολλάκις, ἀλλ' ὅπως ποτ' ἂν ἡ παραγνωρίζομεν τὴν σχετικὴν ἀξίαν ἐκάστου· τὴν βιομηχανίαν, τὰς ἐπιστήμας, τὰς τέχνας, τὰ ἔργα καὶ γενικῶς τὴν καθόλου κατάστασιν καὶ τὰς πράξεις τῶν ἔθνῶν, ὅταν συγκρίνωμεν, δὲν πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν αὐτὰς ἀσχέτως πρὸς τὸν χρόνον, τὰ μέσα καὶ τὰς περιστάσεις, περιοριζόμενοι ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ εἶδος. Βεβαίως, κατὰ τὰ Τρωϊκὰ, μικρὸν τι πρὸ καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν Μηδικῶν, ἡ ναυτικὴ, παρὰ ταῖς ἀρχαίαις, ἐν σπαργίνοις διατελοῦσα, δὲν παρεῖχέ τι θαυμασμοῦ ἄξιον· ἀλλ' ἂ μὴ οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι περιωρίσθησαν μέχρι τοσούτου; μὴ, τοῦ χρόνου προϊόντος, ἡ ναυτικὴ παρ' αὐτοῖς ἐβάδισε κατὰ λόγον ἀντίθετον πρὸς τὴν καθόλου πρόδον;

Οὐδεὶς ἀρνεῖται τὴν ἀξίαν τῶν ὑπερφάνων νηῶν τῶν νεωτέρων χρόνων· μὴ ὅμως λησμονῶμεν ὅτι καὶ ἄλλοι αἰῶνες, πολὺ ἀπέχοντες ἀφ' ἡμῶν καὶ

περὶ τῶν ὁποίων μικρὰν ἢ οὐδεμίαν ἴσως γνώσιν ἔχομεν, εἶδον ἐτι βαρυτέρως, ἐτι μεγαλειέρας, ἐτι μᾶλλον πολυναυτούσας.

Ἡ τεσσαρακοντῆρης ναῦς Πτολεμαίου τοῦ Φιλοπάτορος (Καλλιξένος ἐν Ἄθην. Βιβ. 6, 57) εἶχε μῆκος διακοσίων ὀγδοήκοντα πηγῶν, ὕψος δὲ ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης ἕως τοῦ ἀκροστολίου (α) καὶ τῶν προμνητικῶν ἀφλάστων (β), τοῦ μὲν πηγῶν ὀκτώ καὶ τεσσαράκοντα, τῶν δὲ πεντήκοντα καὶ τριῶν. Πηδάλια εἶχε τέσσαρα τριακονταπήχη, κώπας δὲ θραντικὰς (γ) μεγίστας, τριάκοντα ὀκτὼ πηγῶν, αἵτινες, ἵνα ὦσιν εὐλύγιστοι καὶ εὐχρηστοί, εἶχον μόλυβδον κατὰ τὰ ὑποχεῖρια ἄκρα καὶ ἐβάρυνον οὕτω πρὸς τὰ ἔσω ἤτο δίπρωρος καὶ δίπρημος καὶ ἐμβολα (δ) εἶχεν ἑπτὰ, ἐξ ὧν τὸ μεσαῖον προεξείχε πάντων, εἶχε δὲ τινὰ καὶ κατὰ τὰς ἐπιπέδους (ε), καὶ ὑποζώματα (ς) δώδεκα, ἐξ ἑκατοσίων πηγῶν ἕκαστον. Τὸ σκάφος ὀλόκληρον ἦτο ποικιλιμένον διὰ κηρογραφίας, ἰδίως δὲ ἡ πρύμνη καὶ ἡ πρῶρα δι' εἰκόνας ἐγγλύφων, οὐ μικροτέρων τῶν δυοκαίδεκα πηγῶν· καὶ τῶν ὄπλων ἡ κατασκευὴ δὲν ἦτον εὐτελής, τὸ δὲ ἐγκωπον (ζ) μέχρι τροπίδος εἶχε περίεξ κλάδους καὶ φύλλα ξηροῦ κισσοῦ. Καταρτισθεῖσα, ἐδέχθη τετρακισχιλίους μὲν ἐρέτας (κωπηλάτας), διαχιλίους δὲ καὶ ὀκτακοσίους πεντήκοντα ἐπιβάτας, πλήθος δὲ ἀνθρώπων ἄλλων ὑπὸ τὰ ζύγια (η) καὶ τροφὰς οὐκ ὀλίγας.

Ἡ τοῦ Ἰέρωνος, τυράννου τῶν Συρακοσίων, κατὰ πολλὰ ὑπερέχουσα, χρῆται λεπτομερεστέρας περιγραφῆς.

Ἐν πρώτοις ξύλα συνελέχθησαν ἐκ τῆς Αἴτνης ὅσα ἤθελον χρησιμεύσθαι εἰς ναυπηγίαν ἐξήκοντα τριηρικῶν σκαφῶν· οἱ γόμφοι (η) δὲ καὶ τὰ ἐγκοιλία (θ) καὶ οἱ σταμίνες (ι) καὶ τὸ λοιπὸν ἀναγκαῖον ὕλικόν συνήχθη, οἱ μὲν ἐξ Ἰταλίας, οἱ δὲ ἐκ Σικελίας, ἢ δὲ σχοῖνος διὰ τὰ σχοινία ἐξ Ἰθρίας, ἢ κάρναβις δὲ καὶ ἡ πίσσα ἐκ τοῦ Ῥοδανοῦ ποταμοῦ καὶ τᾶλλα χρειώδη πάντα πολλαχόθεν συνήχθησαν· ἀρχιτέκτων ἦν ὁ Κορίνθιος Ἀρχίας, ἐπεστάται δὲ καὶ ὁ Ἰέρων αὐτός.

Καὶ τὸ μὲν ἥμισυ παντός τοῦ πλοίου κατασκευάσθη ἐντός μηνῶν ἑξ, καὶ τὸ νευπηγούμενον μέρος ἐκαλύπτετο εὐθὺς διὰ μολίβδου· ἕνα δὲ λάβη τὴν λοιπὴν κατασκευὴν, κατήχη εἰς τὴν θάλασσαν ὑπὸ τοῦ μηχανικοῦ Ἀρχιμήδους

(α) Τὰ ἄκρον σανίδος μακρᾶς, στόλου καλουμένης καὶ ἣτις ἐκεῖτο ὑπεράνω τῆς πρῶρας, ἐξεικονίζουσα περικεφαλαίαν ἢ ἐμφυχόν τι ὄν. (β) Σανὶς τις καὶ κόσμημα ἀνάλογον τῷ ἀκροστολίῳ. (γ) Θραντικαὶ κώπαι ἐκαλοῦντο αἱ τῆς ἀνωτάτης σειρᾶς, ζύγια αἱ τῆς μεσαίας καὶ θαλάμιοι αἱ τῆς κατωτάτης. (δ) Ὅπλον πολεμικὸν χάλκινον, κατὰ τὴν πρῶραν κείμενον καὶ ὅπερ διετρύπα τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα. (ε) Ξύλα, ἐν εἶδει ὀπίων, εἰς τὴν πρῶραν προσηρμοσμένα, ἀφ' ὅπου ἐκρέμων τὰς ἀγκύρας τῶν πλοίων. (ς) Μέγισται σανίδες, ἐξ ὧν συνέκειντο αἱ τοῦ πλοίου πλευραὶ ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον ἐκτεινόμεναι. (ζ) Ἡ κουκαστὴ τοῦ πλοίου. (η) Ξύλα ἐπὶ τῶν συναρμολογῶν τὰς σανίδας τοῦ πλοίου. (θ) Πλαγιὰ στραβοξύλα τοῦ πλοίου. (ι) Ξύλα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐκαρφόνοτο μακρὰι σανίδες (ἐπηγενίδες) κατὰ μῆκος τοῦ πλοίου ὡς τὰ σημερινὰ κα-

δι' ἑλικος, πρώτου τούτου ἐπινοήσαντος τὴν κατασκευὴν τοῦ μηχανήματος, ἐντὸς δ' ἑτέρων μηχανῶν εἰς κατασκευασθῆναι τὰ λοιπὰ τοῦ πλοίου καὶ μετὰ ταῦτα ἢ κατασκευῆ.

Καθ' ἑκάστην τάξιν εἶχε κώπας εἴκοσι, παρόδους (κ) δὲ τρεῖς, ἐξ ὧν ἡ κωπητάτη ἔφερε πρὸς τὸ φορτίον, ἡ μεσαία πρὸς τὰς διαίτας (λ) καὶ ἡ ἀνωτάτη κατασκευάσθη πρὸς χρῆσιν τῶν μηχανῶν (τῶν ἐν τοῖς ἑπλοῖς τεταγμένων). Ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς μεσαίας παρόδου ἦσαν τριάκοντα διαίται, ἐκάστη δ' αὐτῶν εἶχε κλίνας τέσσαρας διὰ τοὺς μαχητάς, διὰ δὲ τοὺς ναύτας ἦσαν ἡ ναυκληρικὴ δίαιτα, ἔχουσα κλίνας πεντεκαίδεκα καὶ θαλάμους τρικλίνοους τρεῖς, ὧν ὁ εἷς ἦτον ὀπτανίον (μ) τῆς πρύμνης. Ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, τῆς ὀροφῆς καὶ τῶν θυρῶν τούτων, διὰ ψαρροθημάτων ἐκ πιντοῖων λίθων, εἰκονίζετο θαυμασιώτατα ὀλόκληρος τῆς Ἰλιάδος ὁ μῦθος.

Κατὰ τὴν ἀνωτάτην παρόδον ὑπῆρχε γυμνάσιον (ν) καὶ περίπατοι ἀνάλογοι τῷ μεγέθει τοῦ πλοίου· εἰς τοὺς περιπάτους ἦσαν κῆποι θαυμαστοὶ τὴν φυτεῖαν, ἐστεγασμένοι ἀνωθεν διὰ κεραμίδων μολιθιδίων καὶ σκηναὶ ἐκ κισσοῦ καὶ ἀμπέλου, αἱ ρίζαι τῶν ὀπίων ἐτρέφοντο ἐντὸς πύθων πεπληρωμένων γῆς. Μετὰ ταῦτα ὑπῆρχεν Ἀφροδίτης ναὸς (Ἀφροδίσιον) τρίκλιнос, οὐτινος τὸ μὲν ἔδαφος κατασκευάσθη ἐκ λίθου ἀχάτου (ξ), οἱ δὲ τοῖχοι καὶ ἡ ὀροφή ἐκ κυπρίστου, αἱ δὲ θύραι ἐξ ἐλεφάντου καὶ θύου (ο). Ἐἶτα ὑπῆρχε σχολαστήριον (π) πεντάκλινον, βιβλιοθήκην περιέχον καὶ κατασκευασμένον ἐκ πύξου (ρ). Εἶχε δὲ καὶ λουτήριον (βαλανεῖον), ὃ λουτήρ τοῦ ὑπῆρου ἔχωρει πέντε μετρητάς (σ) καὶ ὑδροθήκην κατὰ τὴν πρῶραν δεχομένην δισχιλίους μετρητάς, παρ' αὐτὴν δὲ ἰχθυοτροφεῖον, ἐν ᾧ πολλοὶ ἐτρέφοντο ἰχθύς, ἐκ μολιθιδώματος καὶ σανίδων κατασκευασμένον, καὶ οἰκήματα πολλὰ διὰ τοὺς ἐπιβάτας καὶ τοὺς φυλάττοντας τὰς ἀντλίας, καὶ ἵπποστάσια (ἵππωνες) ἑκατέρωθεν δέκα, ὅπου ἐτίθεντο, ἐκτὸς τῆς τροφῆς τῶν ἵππων, καὶ τῶν ἐπιβατῶν καὶ τῶν δούλων (παίδων) τὰ σκεύη.

Ἐντὸς αὐτῆς ὑπῆρχον πύργοι ὀκτώ, ἀνάλογοι τῷ ὄγκῳ τοῦ πλοίου καὶ πλήρεις βελῶν καὶ λίθων, δύο μὲν κατὰ τὴν πρύμνην, ἴσοι δὲ κατὰ τὴν πρῶραν καὶ τέσσαρες κατὰ τὸ μέσον· ἀπ' αὐτῶν διὰ φωτνωμάτων (τ) ἐλιθοβόλουν τοὺς ὑποπλέοντας ἐχθροὺς οἱ ἀναβάται ἐξ ὄντες ὄλοι, τέσσαρες δηλαδὴ νεανίσκοι ἐν πλήρει πανοπλίᾳ καὶ δύο τοξῆται. Ἰπῆρχε καὶ τεῖχος, ἔχον ἐπάλξεις, ἐπὶ τοῦ ὀποίου ἴστατο λιθοβόλος (υ), ἀφ' ἑαυτοῦ ῥίπτων λίθων τριῶν ταλάντων.

ταστρώματα. [κ] Στενὸς δρόμος· μεταξύ τῶν θρανίων τῶν κωπηλάτων. [λ] Δωμάτια. [μ] Μαγειρεῖον. [ν] Ὅπου ἐγυμνάζοντο παλαῖοντες, πηδῶντες κλ. [ξ] Λίθος πολύτιμος. [ο] Δένδρον ἀρωματικόν. [π] Δωμάτιον ἀγαπαύσεως. [ρ] Δένδρον ἀειθαλές, τὸ κοινῶς πυξάρι. [σ] Ἐκαστος μετρητῆς ἔχωρει ὄκ. 29. δρ. 64. (τ) Μηχανὴ δι' ἧς ἐξεσφενδόνιζον λίθους. [υ] Ἐτέρα μη-

ταλάντων (φ) καὶ βέλος δωδεκάπηχυ εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς σταδίου (χ)· ἐφ' ἑκάστου ἴστου, τριῶν ὄντων ὄλων, ἦσαν ἀνηρημένοι δύο κεραῖαι (ψ) λιθοφόροι, διὰ τῶν ὀποίων ἐξήκοντα νεανίσκοι, εἰς τὰ ὕψη ἐκείνα ἰστάμενοι ἐντελῶς ὀπλισμένοι, ἔρριπτον πλίνθους μολυβδίνους καὶ ἀρπάγας κατὰ τοῦ ἐχθροῦ κύκλω τοῦ πλοίου ὑπῆρχε χαράκιμα (χάραξ) σιδηραῦν κατὰ τῶν ἐπιχειρούντων ν' ἀναβῶσι καὶ κόρακες (ω) σιδηροί, τοὺς ὀποίους ῥίπτοντες διὰ μηχανῶν κατὰ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων συνελάμβανον αὐτὰ καὶ ἐπληττον. Ἀγκύρας εἶχε δώδεκα, ὀκτῶ μὲν σιδηρᾶς, τέσσαρες δὲ ξυλίνας, ἐφόλια (αα) δὲ πολλὰ, ὧν ἀξιοσημειώτως ἐστὶν ὁ κέρκουρος (ββ), χωρῶν τρισχίλια τέλαντα· ἀφ' οὗ δ' ἐπεβιβάσθη ἐπ' αὐτῆς ἡ τροφή τῶν ἐμπλεόντων καὶ οἱ ἐπιβάται, οἱ ἐρέται, οἱ παρακλυεσταὶ καὶ λοιποὶ, ἐδέχθη καὶ ἐξήκοντα χιλιάδας μετρητάς σίτου, δεκακισχίλια σταμνία (κεράμια) ταρίχων Σικελικῶν καὶ εἰκοσακισχίλια φορτία πικνοδαπά.

Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὠνομάζετο Συρακοσία, εἶτα δὲ ὁ Ἴερων, μαθὼν ὅτι ἐν Αἰγύπτῳ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἦν σπάνις σίτου, οἱ δὲ λιμένες, ἄλλοι μὲν δὲν ἐδύναντο νὰ δεχθῶσι τὴν ναῦν, ἄλλοι δὲ ἦσαν ἐπικίνδυνοι, μετωνόμασεν αὐτὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἀπέστειλε δῶρον τῷ Βασιλεῖ Πτολεμαίῳ.

Ο ΑΔΑΜΑΣ.

Ὁ ἀδάμας εἶναι ἀνθραξ καὶ οὐδὲν πλέον· τοῦτο ἀδιαμφισβητήτως ἀπέδειξαν οἱ χημικοὶ τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος· ὁ περιώνυμος τῆς Γαλλίας χημικὸς Κλοῦετ, ἵνα ἐξαλείψῃ τὴν πλάνην τῶν θεωρούντων τὸν πολυτιμώτατον καὶ λαμπρότατον τῶν λίθων ὡς ὕλην ἀπλὴν καὶ μὴ σύνθετον, συνήθροισε μίαν τῶν ἡμερῶν ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ αὐτοῦ τοὺς ἐπισημοτέρους τῶν Πηρισίων ἀδαμαντοπώλας. Περιέκλεισεν ἀδάμαντα ἐντὸς μάζης σιδήρου καθαρωτάτου, μὴ ἀφείς οὐδὲν κενὸν μεταξὺ περιέχοντος καὶ περιεχομένου, εἶτα, ἀναγγείλας ὅτι ἐτελείωσε τὰς πρὸς συγγάνευσιν αὐτῶν ἀπαιτουμένας ἀναλο-

χανὴ λίαν μεγάλη. (φ) Ἐκαστον τάλαντον ἰσοδυναμεῖ μὲ 20 ὄκ. καὶ 200 δρ. σχεδόν. (χ) Τὸ σταδίον σύγκειται ἐξ 600 ποδῶν. (ψ) Ἀντένα καταρτίου. (ω) Μηχανὴ πολεμικὴ, ὁμοιάουσα μὲ τοῦ κόρακος τὸ βάρφος. (αα) Ἐν γένει μικρὰ πλοῖα συρόμενα κατόπι μεγαλειτέρων, βάρκα, φελούκα, πάσσα κ. λ. (ββ) Τὸ μεγαλιέτερον τῶν μικρῶν, συρομένων σκαφῶν καὶ πιθανόν ἢ κοινῶς μ. παρ. κ. α. φερομένη.

γίης του μετάλλου και του αδάμαντος, προσέθετο την αναγκαίαν δόσιν τεκτικού. Έλαβεν υστερόν τας αναγκαίας προφυλάξεις όπως μήτε το χωνευτήριο, μήτε η δύναμις του πυρός μεταβάλωσι το αποτέλεσμα τούτο.

Περαιωθείσης της εργασίας ταύτης, ο σίδηρος κατέστη χάλυψ.

Έν τῇ σκευασίᾳ ταύτῃ, ὁ ἀδάμας εἶχεν ἀντικαταστήσει τὸν ἄνθρακα, ἢ δὲ συγχώνευσις ἔγεινεν ἡ αὐτῇ, ὅσα καὶ ἡ ἐκ τῆς ἐνώσεως σιδήρου, τακτικοῦ καὶ ἄνθρακος. Ἄρα ὁ ἀδάμας ἦτο ἄνθραξ, ἢ μᾶλλον ἄνθραξ ἀποκρυσταλλωμένος καὶ καθαρός.

Ἄλλοτε, λέγει ὁ Κ. Φίβερ, μόνη ἡ Ἰνδικὴ ἐθεωρεῖτο ἔχουσα ἀδαμαντωρυχεῖα· σήμερον ὅμως εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ ἀδαμαντωρυχεῖα τῆς Βρασιλίας ἐξάγουσι τοὺς αὐτοὺς ἀδάμαντας κατὰ τε τὴν ποσότητα, τὴν ποιότητα καὶ ὑπερτέρους ἴσως τὸ μέγεθος, ὡς δύναται τις νὰ κρίνῃ ἐκ τοῦ ἀδάμαντος τοῦ βασιλέως τῆς Πορτογαλλίας, ἔλκοντος βάρους 1630 κερατίων καὶ ὅστις θὰ ἐτιμᾶτο πολλὰς ἑκατοντάδας ἑκατομμυρίων, ἂν δὲν εἶχεν ἐλαττώματά τινα ἀμαυροῦντα τὴν λαμπρότητα του.

Ἐξ ὑπολογισμῶν μετ' ἐπιστάσις γενομένων προκύπτει ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐλκόντων ὑπὲρ τὰ 36 κεράτια ἀδαμάντων γνωστῶν ἐν Εὐρώπῃ δὲν ὑπερβαίνει τοὺς ἐννεήκοντα, καὶ, κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Κ. Μαββέ, ἐξ ἑνὸς εἰσὶν οἱ κατὰ τὸ μέγεθος ἀξιολογώτατοι. Ὁ μεγαλειότερος ἀκατέργαστος ἀδάμας ἀνήκει εἰς τὸν οἶκον τῆς Βραγαντίας καὶ ἔλκει βάρους 1380 κερατίων, τιμᾶται δὲ ἀντὶ 5,927,040 λιτρῶν στερλινῶν· ἄλλ' οὗτος, λέγει ὁ αὐτὸς Κ. Μαββέ, θεωρεῖται μᾶλλον ὡς λευκὸν τοπάζιον.

Ἡ τέχνη τοῦ καθαρίζειν καὶ τέμνειν τοὺς ἀδάμαντας ὀφείλεται εἰς Γάλλον τινα, ἐφευρόντα αὐτὴν τῷ 1476.

Ἐκ τῶν γνωστῶν μεγαλειτέρων ἀληθινῶν ἀδαμάντων, εἰσὶν οἱ ἑξῆς.

α) Ὁ τοῦ μεγάλου Μογγόλου Κοχ-Ι-Νοῦρ καλούμενος, ἦτοι ὄρος φωτὸς ἔλκων 297 κεράτια, β) ὁ τῆς Ῥωσσίας, ἀξίας 4,854,728 λ. ς. γ) ὁ τοῦ Ἡγεμόνος τοῦ Μετὰν τῆς Ἰνδίας, ἔλκων 367 κεράτια. δ) ὁ τῆς Πορτογαλλίας, ἀδάμας καθαρὸς ἔλκων 215 κεράτια καὶ ε) ἕτερος τῆς Ῥωσσίας, ἔλκων βάρους 193 κερατίων.

Ἡ τιμὴ τῶν ἀδαμάντων κανονίζεται οὕτω πως.

Ἄν ὁ μέσος ὄρος δι' ἑν κεράτιον καλῶς τετμημένον ἀδάμαντος ᾖναι λίτραι 8, τὰ δύο κεράτια ἀξίζουσι 2² X 8 = 32 λ. ς. τὰ τρία κεράτια ἀξίζουσι 3² X 8 = 72 λ. τὰ τέσσαρα κεράτια 4² X 8 = 128 λ. τὰ ἑκατὸν 100² X 8 = 80,000 λ. ς.

Πέραν τῶν ἑκατῶν κερατίων ὁ κανὼν οὗτος δὲν ἐφαρμόζεται. Ὁ ἀκατέργαστος ἀδάμας τιμᾶται ἀντὶ δύο μόνον λιτρῶν δι' ἕκαστον κεράτιον.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ.

Κάρολος Φριδερίκος Ἑρμάνος.

Πληγὴν καιρίαν ἐπήνεγκεν ὁ θάνατος ἐν Γοττίνγῃ, τῇ 31 Δεκεμβρίου 1855, καθ' ἅπαντος τοῦ φιλολογικοῦ κόσμου, ἰδίως δὲ τοῦ περὶ τὴν ἑλληνικὴν ἀρχαιολογίαν ἀσχολουμένου.

Ὁ Κάρολος Φριδερίκος Ἑρμάνος, ὁ ἀκάματος καὶ πολυμαθέστατος ἐκεῖνος ἀνὴρ, οὐτινος ἅπας μὲν ὁ βίος ὑπῆρξε σπουδῆς, ἐκάστη δ' ἡμέρα εὐεργεσία τοῖς περὶ τὰ γράμματα ποιούσι τὰς διατριβάς, ἀπεβίωσε καὶ νεκρὸς ἤχθη ἐπὶ φερέτρου εἰς τὸν αὐτὸν ἐκεῖνον ναὸν, ὅπου πρὸ ἡμερῶν ἐπτά, ἀίματός μὲν τὸ σῶμα, καταβεβλημένος δὲ ὑπὸ τῆς δόξης τὴν ψυχὴν, συνώδευσε τὴν σύζυγον ἀποθανούσαν!

Ὁ θάνατος τῶν ἐξόχων ἀνδρῶν δὲν ἐνδιαφέρει τὸ ἔθνος, τὴν πόλιν, τὴν οἰκογένειαν μόνην εἰς ἣν ἀνήκουσιν, ἐνδιαφέρει τὸν κότιμον ἅπαντα, πᾶσαν καρδίαν εὐγενῆ, διότι τὰ σκευὴ τῆς ἐκλογῆς καὶ τοῦτο ἔχουσι κοινὸν πρὸς τὸ ὑπὲρ ἀνθρώπων ἐντελὲς ὅτι εἰσὶ κτήματα ὀλοκλήρου μὲν τοῦ κόσμου, πάσης δὲ ἐποχῆς.

Ἄν ἐπιχειρήσωμεν νὰ γράψωμεν τὴν βιογραφίαν τοῦ Ἑρμάνου, ὀφείλομεν νὰ δώσωμεν περίληψιν τῶν ἀπείρων συγγραμμάτων ὅσα ἡ εὐρεῖα πολυμαθεία αὐτοῦ ἐξεποίησε φιλοτίμως, ἀποθησαυρίσασα μικροῦ δεῖν πᾶσαν γνώσιν ἀρχαιολογικὴν.

Διαδεξάμενος ἐν Γοττίνγῃ Ὁττοφρεϊδον τὸν Μύλλερρον, ἐπὶ τεσσαράκοντα ὅλους ἐνιαυτοὺς διετέλεσε διδάσκων καὶ καθ' ἐξάμηνον σχεδὸν δημοσιεύων μίαν ἐκ τῶν βιβλίων ἐκείνων περὶ ὧν δι' ὀλίγων μὲν οὐ δύναται τις εἰπεῖν τὰ δεόντα, τὰ πολλὰ δὲ ὑπερβαίνουσι τῶν πλείστων τὰς δυνάμεις καὶ ἀπολείπονται πολὺ τῆς εὐχαριστήσεως καὶ ὠφελείας ἣν ὁ ἀναγνώστης ἀποφέρει, αὐτὰ ταῦτα τὰ συγγράμματα λαμβάνων ἀνά χεῖρας.

Ἡ κατὰ Πλάτωνα φιλοσοφία καὶ ἡ Ἑλληνικὴ ἀρχαιολογία, — ἴδου τὰ κύρια τοῦ Ἑρμάνου ἔργα, ἐκτὸς παντοίων καὶ πολλῶν ἄλλων συγγραμῶν τὸ πρῶτον μέρος τῆς περὶ τῆς κατὰ Πλάτωνα φιλοσοφίας συγγραφῆς, δημοσιευθὲν, κατεκρίθη ἐν Γερμανίᾳ ἐπὶ ἀσφεία καὶ στρυφνότητι φράσεως· ἀλλ' αἱ Ἑλληνικαὶ ἀρχαιότητες, εἰς τὰς ὁποίας ἐκ νεότητος κατεγίνετο, ἀπὸ τῆς τῶν Λακεδαιμονίων πολιτείας ἀρξάμενος καὶ μεθοδικῶς συλλέγων πᾶν ὃ, τι ἀφορᾷ τὸν τε δημόσιον καὶ τὸν ἰδιωτικὸν καὶ τὸν θρησκευτικὸν τῶν Ἑλλήνων βίον,

αὐται, λέγομεν, ἀνά πᾶσαν τὴν Εὐρώπην ἐφρμίσθησαν, ἐστεφανώθησαν, καὶ ἐπανειλημμένως ἐξεδόθησαν ἐπινυξημέναι καὶ πεπλουτισμέναι ὑπὸ τοῦ συγγραφέως.

Ὁ θάνατος τοῦ Φριδερίκου Ἐρμάνου κατὰ διπλοῦν λόγον ἀποβαίνει δεινός, τὸ μὲν ὅτι αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ἐστὶ δυστύχημα, τὸ δὲ ὅτι, πρὸς τὸ παρὸν τουλάχιστον, δὲν ὑπάρχει ὁ διαδεξιόμενος αὐτὸν ἐν τῇ ἑδρᾷ, ἧς τινος τὴν δόξαν διετήρησεν, ἂν μὴ εἴπωμεν ἡΰξησε, παραλαβὼν παρὰ τοῦ Ὀττοφρείδου Μυλλέρου. Πλὴν τούτου, τὸ πᾶθημα, ὡς πρὸς τοὺς ἀπογόνους τοῦ Πλάτωνος, καὶ ἰδιάζοντα ἔχει τὸν χαρακτῆρα, ὅτι οὗτοι ἀποβάλλουσιν οὕτως ἕνα τῶν φίλων ἐκείνων ἐφ' οἷς δικαίως σεμνύονται καὶ ἀπορροφίζονται ἕνα τῶν εὐεργετῶν ἐκείνων δι' οὓς τὰ δάκρυα μὲν καταρρέοντα ἐπέχουσι τόπον μύρου, οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας δὲ τόπον λιθανωτοῦ.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ.

ΚΖΑΡ. Τὸνομα *Κζάρ*, *Zár* ἢ *Τζάαρ* (*Czar, Zar, Zaar*) φέρουσιν οἱ αὐτοκράτορες τῆς Ῥωσσίας, ἔχει δὲ καταγωγὴν ἀρχαίαν Σλαβονικὴν καὶ ἰσοδυναμεῖ σχεδὸν τῷ Βασιλεῦς, διότι ἐν τῇ γλώσσῃ ταύτῃ ὁ αὐτοκράτωρ φέρεται ὑπὸ τὸνομα *Κεσσάρ* (*Kessar*). Μέχρι τοῦ 13^{ου} αἰῶνος οἱ ἄρχοντες διαφόρων Ῥωσικῶν ἐπαρχιῶν ἐκαλοῦντο **Weliki Knaes**, τούτέστι *μεγάλοι πρίγκηπες*, τοιοῦτοι δ' ἦσαν οἱ ἄρχοντες τοῦ Βλαδιμήρου, τῆς Κιέβης, τῆς Μόσχας κλ. Πρῶτος ὁ μέγας πρίγκηψ Βασίλειος ἔλαβε τὸν τίτλον **Samodersheta** (τῷ 1605), ὅπερ ταυτόσημον τῷ παρ' ἡμῶν *Αὐτοκράτωρ*. Τούτου ὁ υἱὸς Ἰβάν ἔλαβε τὸν τίτλον *Κζάρος τῆς Μόσχας*, καὶ τὸν τίτλον τοῦτον ἔφερον ἐπὶ πολὺ οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ. Τῷ 1721 ἡ Γερουσία τε καὶ ὁ κληρὸς, ἐν ὀνόματι παντὸς τοῦ ἔθνους, ἀπένειμον Πέτρῳ τῷ Α' τὸν τίτλον *αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσσίας*, ὅστις ἐν Ῥωσσίᾳ φέρεται λατινιστὶ *imperator*. Μέχρι μέσου δεκάτου οὐδέου αἰῶνος διέφοροι Εὐρωπαϊκαὶ δυνάμεις δὲν ἤθελον ν' ἀναγνωρίσωσι τὸν τίτλον τοῦτον. Ὁ πρωτότοκος υἱὸς καὶ ἐπίδοξος διάδοχος τῶν Κζάρων ὠνομάζετο *Κζάρεβις* (*Κζαρίδης*)· ὁ τίτλος οὗτος ὅμως συνεξέλειπε σὺν τῷ ἀτυχεῖ Ἀλεξίῳ, υἱῷ Πέτρου τοῦ Α' καὶ ἔκτοτε πάντες οἱ βασιλοπαιδὲς ἐκαλοῦντο μεγάλοι πρίγκηπες. Ὁ αὐτοκράτωρ Παῦλος ὁ Α' ἐπανήγαγεν αὐτὸν εἰς χρῆσιν, δοὺς αὐτὸν τῷ δευτεροτόκῳ υἱῷ αὐ-

τοῦ Κωνσταντίνου. Καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς Γεωργίας καὶ Ἰμυράτης, ὑπὸ τὴν Ῥωσικὴν κυριαρχίαν διατελοῦντες, ὠνομάζον ἑαυτοὺς **Czars**.

ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΓΟΝΙΜΟΤΗΣ ΡΩΣΙΑΩΝ. Τῇ 21 Μαρτίου 1855 ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν αὐτοκράτειραν τῆς Ῥωσσίας χωρικός τις, Κιρλόβ ὀνόματι, μετὰ τῆς συζύγου του. Ὁ χωρικός οὗτος συνεξέυχθη τὸ δεύτερον εἰς ἡλικίαν ἐβδομηκοντα ἐτῶν. Ἡ πρώτη σύζυγος αὐτοῦ ἔκαμεν 21 τοκετοὺς, ἦτοι τετράκις ἀνά 4 τέκνα συγχρόνως, ἐπτάκις ἀνά 3 καὶ δεκάκις ἀνά 2, ἐν ὅλοις τέκνα 57, ἐπιζήσαντα ἅπαντα. Ἡ δευτέρα του σύζυγος ἔτεκεν ἐπτάκις, ἅπαξ δηλαδὴ 3 τέκνα καὶ ἐξάκις ἀνά 2, ἐν ὅλοις τέκνα 15, ἐπίσης ἐπιζήσαντα ἅπαντα. Ὡστε ὁ Ῥώσσος πατριάρχης οὗτος ἰσὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην εἶχεν 72 τέκνα ζῶντα.

Καὶ πολλὰ ἄλλα τεράστια καὶ ἔκτακτα γεγονότα σχετικὰ πρὸς τὴν γονιμότητα τῶν Ῥωσίδων ἐδυνάμεθα νὰ φέρωμεν, καὶ τὰ ὅποια ἂν δὲν συνωδεύοντο μὲ λίαν ἀκριβεῖς λεπτομερείας, ἀπίθνα ὅλως καὶ ἀπίστευτα ἤθελον ἀποβαίνειν.

Ἐν τῷ χωρίῳ Διγλῶμ, κειμένῳ κατὰ τὴν περιφέρειαν Πελέτζ, τοῦ κυβερνείου Ὁρέλ, γυνή τις, ὀνόματι Γαστόρβα, ἔτεκε τῇ 1 Μαρτίου 1854 πέντε τέκνα διὰ μιᾶς, δύο ἄρρενα καὶ τρία θήλεα, θανόντα αὐθημερόν.

Ἐν Τοργόβ, χωρίῳ κατὰ τὴν περιφέρειαν Τζερνογιάρκ, ἡ σύζυγος Καλμουκού πινός, Στεδανίδα ὀνόματι, ἐγέννησε τέσσαρα παιδιά ζῶντα, ὧν τὸ ἕν ἀπέθανε τὴν ἐπιούσαν.

Ἐν Ἰβονίκα, χωρίῳ τοῦ κυβερνείου Βολόγδας, χωρική τις, Ἀδδότζια Κορονέβα καλουμένη, τῇ 26 Μαΐου 1854 ἔτεκε τέσσαρα τέκνα, ἐπιζήσαντα ἅπαντα.

Κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1854 ἑτέρα γυνή, ἐν τῷ κυβερνεῖῳ Βλαδιμήρου, ἔτεκε τέσσαρα τέκνα.

Ο ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΣΙΑΣ.— Ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας Ναπολέοντος τοῦ Μεγάλου, οἱ ἐν Παρισίοις πρέσβεις τῆς Υ. Πύλης καὶ τῆς Περσίας ἦσαν τὸ ἀντικείμενον τῆς κοινῆς περιεργείας· ὁ ἰματισμὸς, τὸ ἀνατολικὸν φλέγμα, ἡ ἀφείλεια τῶν ἀνδρῶν ἐφέροντο διὰ παντὸς στόματος καὶ ὅλοι τῶν Παρισίων οἱ ἀεργοὶ σωρηδὸν ἔτρεχον πρὸς ἐπίσκεψίν των· ἐπειδὴ ὅμως οἱ ἀγαθοὶ μας Ἀσιανοὶ ἀντήμειβον καταρχὰς τὰς ἐπισκέψεις διὰ δώρων οὐχὶ εὐκαταφρόνητων, οἷον λαχορίων, καχιμιρίων κλ. ἀγνοοῦμεν ἂν ἡ περιέργεια εἶλκε μᾶλλον ἢ ἡ μεγαλοδωρία τῶν ὑποδεχομένων ἐσαγήνευε τοὺς ἐπισκεπτομένους. Ἐν τῷ μεταξύ, τῆς Περσίας ὁ Πρεσβευτὴς ἠσθένησε καὶ πρὸς ἐπίσκεψίν του ἐκλήθη ὁ τότε ἐν Παρισίοις σφιμζόμενος ἱατρός Βαρδοῶς (**Bardois**)· ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Πρέσβεως εἰς τὸ τοῦ Συμβούλου τῆς Πρεσβείας καὶ ἀπὸ τούτου εἰς τὸ τοῦ Διερωτηθέντος τὸ ὄνομα τοῦ

ιατροῦ μεταβιβαζόμενον, ἐντεῦθεν δὲ εἰς τὸ τῶν ὑπηρετῶν, ἐπαθεν ὅτι καὶ πᾶν ξενικὸν ὄνομα—ἠλλοιωθῆ καὶ ἀντὶ τοῦ ἱατροῦ Βαρδοῦ (D.r Bardois) ἐκλήθη ὁ νομικὸς Μαρβοῦς (D.r Marbois) πρόεδρος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ὅστις ἐπέσειεν εἰς τοῦ Πρέσβειος τὴν οἰκίαν. Ὁ Πρέσβευτής ἦτο κλινηρῆς, καὶ ἅμα εἰσῆλθεν ὁ Κ. Μαρβοῦς, προσεκάλεσαν αὐτὸν νὰ καθήσῃ παρὰ τὴν κλίνην καὶ εὐθὺς ἔπειτα ἐξέτεινεν αὐτῷ τὴν χεῖρα καὶ εἶδει τὴν γλῶσσαν. Οἱ ἄλλοι, ἐπειδὴ συνήθως, ὅταν εὐρίσκωνται ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, νομίζουσιν ὅτι οἰονδήποτε κίνημα αὐτῶν ὁ κόσμος ἐκλαμβάνει ὡς ἔθιμον τοῦ τόπου τῶν, ἐξ ἀναλογίας φρονοῦσιν ὅτι καὶ οἱ ξένοι νεῦμα δὲν κάμνουσι, λέξιν δὲν ἀρθροῦσιν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἂν μὴ ἔχωσιν οὕτω τὰ πάτρια νόμιμα. Οὕτως καὶ ὁ Κ. Μαρβοῦς, πρῶτον ἤδη συντυχάνων μετὰ Πέρσου, ἐνόμισεν ὅτι ἐκεῖ, ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, χαιρετῶσιν ἐπιτείνοντες μὲν τὴν χεῖρα, δεικνύοντες δὲ τὴν γλῶσσαν καὶ λοιπὸν ἠτομάζετο ν' ἀποδώσῃ τὸν χαιρετισμὸν κατὰ τὸ *Περσικὸν ἔθος*, ὅταν συγχρόνως ὁ θαλαμηπόλος τοῦ πρέσβειος, ἵνα μὴ λείψῃ οὐδὲν τῶν πρὸς διάγνωσιν τῆς ἀσθενείας χρησίμων, εἰσῆλθε φέρων τὰ ἀγγεῖα τῶν ἀποπατημάτων τοῦ ἀσθενοῦς. Ἐκαστος εἰκάζει τὸ τέλος τῆς γελοίας ταύτης σκηπῆς, πρὸς διάλυσιν τῆς ὁποίας ἐδέησε νὰ τρέξωσιν εἰς τὸ εὐναστήριον τοῦ ἀσθενοῦς καὶ σύμβουλοι, καὶ διερμηνεῖς, καὶ γραμματεῖς καὶ ὑπηρετὰ καὶ ἅπαν τῆς πρεσβείας τὸ προσωπικόν.

ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΦ ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΝ—Ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ τοῦ Παταουτοῦ (Padova), ὑπάρχει πολυτελὲς τάφος φιλοσόφου τινος, φιλολόγου, βήτορος καὶ ποιητοῦ, Σπερόνου Σπερόνη ὀνόματι, συγγράψαντος μίαν τραγωδίαν *la Canace*, τὴν ὁποίαν εὐδεὶς ἀνέγνωσε, πιστευόμενος, ποτὲ καὶ τινας Γραμματικὰς μελέτας, εἰς χεῖρας μόνον τῶν σχολαστικῶν περιαγομένους. Ὁ καλὸς ἄνθρωπος, φέρεται μὴ οἱ μεταγενέστεροι ἀδικήσωσιν τὴν μνήμην αὐτοῦ, ἐφρόντισεν ἔτι ζῶν νὰ γράψῃ ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ ἐπιτύμβιον του, ἔχον ὡς ἐφεξῆς:

Τῷ Κυρίῳ Σπερόνῳ Σπερόνῳ (Sperone Speroni) τῷ ἐξ Ἀλβαρόντων, φιλοσόφῳ καὶ ἐκπότη Παταουϊανῷ, ὅστις παντοῖῳ τρόπῳ ἐπιθυμῶν, ἂν οὐχὶ τοῖς μεταγενέστεροις, τοῖς συγχρόνοις αὐτοῦ τοῦλάχιστον νὰ παραδώσῃ ἐπὶ τινα καιρὸν γλυκεῖαν αὐτοῦ τὴν μνήμην, ἐλάλει μὲν εἰς κοινὸν ἰδίωμα περὶ παντοῶν πραγμάτων μέχρις ἐσχάτων, ἔγραψε δὲ τοῦνάρτιον τὰ ἑαυτοῦ συγγράμματα καὶ παρὰ πάντων ἠκούετο καὶ ἀγαπώσκετο. Ἐξῆσεν ἔτη οὐδοήκορτα ἐννέα, μῆνα ἕνα καὶ ἡμέρας τρισκαίδεκα. Ἀπεβίωσε πατήρ μᾶς μόνης θυγατρὸς, ἐκ τριῶν τὰς ὁποίας ἐγέννησε, καὶ ἐκ ταύτης μὲν ἔσχεν ἐγγόνους ἐξ, ἐκ δὲ τῶν ἄλλων δύο ἐγγόνους, δυσεγγόνους, τρισεγγόνους καὶ ἀπογόνους πολλοὺς, πάντας εὐγενεῖς, εὐκαταστάτους καὶ τετιμημένους εἰς τὰς ἑαυτῶν πατρίδας.

Ὁ θέλων ν' ἀκούσῃ σχολαστικὸν περὶ ἑαυτοῦ κρίνοντα, ἄς τὸν παρακαλέσῃ νὰ γράψῃ τὸ ἐπιτύμβιον του ἀφ' ἑαυτοῦ.

ΘΕΡΜΑΝΤΙΚΗ ΜΗΧΑΝΗ—Οὕτω καλεῖ ὁ περίφημος Σουηδὸς Μηχανικὸς Ἐριξων κινήτικὴν τινα μηχανὴν, τὴν ὁποίαν ἐπεισήσε διὰ τὰ ἀτμόπλοια καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἡ διασταλτικὴ δύναμις τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος ἀντικαθίστᾳ τὴν δύναμιν τοῦ ἀτμοῦ. Τὰ κυριώτερα τῆς μηχανῆς ταύτης, ἥτις ἔχει δύναμιν 60 ἵππων, εἶναι τέσσαρες κύλινδροι, ὃν ἕκαστος ἔχει διάμετρον μὲν δακτύλων 158, ἐμβολὸν δὲ ὕψους δακτύλων 72. Δύω τῶν κυλίνδρων τούτων θλίβουσι τὸν ψυχρὸν ἀέρα, δύο δὲ διαστελλοῦσιν αὐτὸν διὰ τῆς θερμότητος· ὑπ' ἑκάτερον τῶν τελευταίων τούτων κυλίνδρων ὑπόκειται μικρὰ ἐσχάρα, ἐφ' ἧς καίει βραδέως ἀρλογοῦ πῦρ γαιανθράκων· καὶ ἐπειδὴ τὸ πῦρ τοῦτο δὲν ἀναδίδει καπνόν, καπνοδόχη μὲν δὲν ὑπάρχει, μικρὸς δὲ σωλὴν ἐπέχει αὐτῆς τὸν τύπον πρὸς ἐξοδὸν τοῦ ἀνθρακικοῦ ἀερίου, τοῦ ἐκ τῆς καύσεως παραγομένου. Ἡ μηχανὴ αὕτη κατ' ἀπείρους λόγους ὑπερτερεῖ τῆς διὰ τοῦ ἀτμοῦ κινουμένης· ἐν πρώτοις εἶναι ἀσφαλὴς διότι ἀδύνατον εἶναι νὰ ἐκτραγῆ, ἔπειτα οἰκονομικωτάτη, διότι δὲν ἔχει ἀνάγκην πολλῆς καυσίμου ὕλης. Πλοῖον, διὰ θερμαντικῆς μηχανῆς κινούμενον, ἵνα πλεῖσθῃ πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Εὐρώπην, δὲν ἔχει ἀνάγκην οὐδ' ὅσων γαιανθράκων ἀναλίσκει εἰς τὸν μικρότατον πλοῦν ἐν τῶν συνήθων ἀτμοπλοίων· ἐκτὸς τούτου, ἐν ᾧ οἰκονομεῖ καὶ τὸν καιρὸν ἂν ἤθελε δαπανᾷ πρесоρμιζόμενον νῦν μὲν ἐνταῦθα, νῦν δὲ ἐνταῦθα ἵνα προμηθεύηται καύσιμον ὕλην, δύναται νὰ μεταχειρισθῇ ἀνθρακίτας καὶ οὐχὶ ἀσφαλτώδεις γαιάνθρακας, τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ εἶναι ὑπερτέρα καὶ ἡ χρῆσις ἀπαραιτήτως ἀναγκαία εἰς τὰ ἀτμόπλοια· ἐπὶ τέλος καὶ τὰ ἐξοδα τῶν ἐπισκευῶν τῆς θερμαντικῆς μηχανῆς εἶναι οἰκονομικώτερα.

Ο Α. ΣΤΑΝΟΠ.—Εἶπε ποτὲ ἐν τῇ Βουλῇ τῶν λόρδων ὁ λόρδος Στανόπουτος εὐμνημονεύτους τούτους λόγους— «Ὁ Μακεδὼν Ἀλέξανδρος, κατακτῆσας τὴν Εὐρώπην, Ἀσίαν καὶ Ἀφρικὴν, ἐκλαυσεν ὅτι δὲν εἶχε πλέον ποῦ νὰ φέρῃ τὰ ἔπλα του. Καὶ ἡμεῖς, μυλόρδοι, θὰ κλαύσωμεν ποτε, ὅταν, ἐνδύσαντες ὅλον τὸ ἀνθρώπων γένος, δὲν θὰ ἔχωμεν πλέον εἰς ποῖους νὰ πωλήσωμεν τὰ ὑφάσματά μας.

Ο ΔΟΝ ΣΑΓΧΗΣ.—Ἀνηγόρευσε ὁ Πάπας βασιλέα τῆς Αἰγύπτου τὸν Δὸν Σάγχν (Don Sanche) δευτερότοκον υἱὸν τοῦ Ἀλφόνσου, βασιλέως τῆς Καστιλλίας, ἐν Ῥώμῃ εὐρισκόμενον. Ὁ βασιλόπαις, ἀκούων τὰς θορυβώδεις χειροκροτήσεις τοῦ ἐπευφημοῦντος πλήθους, ἠρώτησε τὸν διερμηνέα του, ὅστις ἦν γονυπετής, περὶ τίνος πρόκειται.—Μεγαλειότατε, εἶπεν οὗτος, ὁ Μακαριώτατος πατήρ σὰς ἀνηγόρευσε βασιλέα τῆς Αἰγύπτου.—Τί λέγεις! ἀπήντησεν ὁ δὸν Σάγχν, λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ εἴμεθα ἀχάριστοι. Ἐγείρου καὶ ἀναγέρισαν τὸν Μακαριώτατον Καλίφην τοῦ Βαγδατίου.

ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑΙ. — Κατεδιώκετό ποτε εν Ἀγγλίᾳ ἔμπορος τις ἐπὶ νοθεύσει πραγματειῶν, διότι δῆθεν ἀνέμιξε τὸν καπνὸν μετ' ἄλλων φυτῶν. Ἀποδείξας ὁμοῦς ὅτι οὐτε φύλλον καπνοῦ ὑπῆρχεν εἰς τὸ πωλούμενον εἶδος, ἀπελύθη παμφηρεῖ, διότι τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ νόμος δὲν προέβλεπε.

Εἰς τῶν περιωνυμωτέρων γάλλων μυθιστοριογράφων καὶ δραματοποιῶν, ὁ Ἀλέξανδρος Δυμάς, ἐσύνθεσε κατ' αὐτὰς δρᾶμα κατὰ τὴν μέθοδον τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ποιητῶν, τὸ ὁποῖον ὠνόματεν Ὀρεστίας (Orestie). Ὁ συγγραφεὺς ἠκολούθησε τὸν Αἰσχύλον βῆμα πρὸς βῆμα. Παριστᾶ κατ' ἀρχὰς τὸν Ἀγαμέμνονα ἐπανερχόμενον εἰς τὸ βασιλείον του, τὴν παρὰ τῆς Ἠλέκτρας καὶ τοῦ Ὀρέστου ἀναγνώρισιν αὐτοῦ, τὰς θλίψεις τῆς Κασσάνδρας, τὸν τρόμο τῆς Κλυταιμνήστρας, τὴν συνωμοσίαν τοῦ Αἰγίσθου, τὴν δολοφονίαν τοῦ μεγάλου ἀνγκτος, τὴν ἐκδίκησιν τοῦ Ὀρέστου, τὸν φόνον τῆς Κλυταιμνήστρας, ἔπειτα τὰς Εὐμενίδας ἐπερχομένας, τὴν δίκην τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τέλος τὴν δι' ἰλασμόν συγχώρησιν τοῦ Ὀρέστου, τοῦ ὁποῖου παριστᾶ τοιοῦτοτρόπως τὸ δρᾶμα σχεδὸν ὅλον τὸν βίον. Καὶ ἡ σκηνὴ δὲ τοῦ θεάτρου (theatre de la Porte-Saint-Martin) ἐτροποποιήθη ἀρμοδίως, ὡς ἀπῆται ἡ παράστασις ἀρχαίας τραγωδίας ἑλληνικῆς. Ὁ Ἀγαμέμνων ἐφάνη ἐπὶ δέφνου ἐξυγμένον εἰς λαμπροὺς ἵππους· ὁ χορὸς λαμβάνει μέγα μέρος μετὰ τῶν περιπετειῶν τοῦ δράματος, αἵτινες, χάρις εἰς τὴν σπουδὴν τῶν κλασικῶν συγγραφέων, ὑπάρχουσι στερεότυποι ἐν πάσῃ μνήμῃ. Ὁ Δυμάς ἠγωνίσθη ν' ἀκολουθήσῃ τὸν Ἑλληνα τραγικὸν κατὰ τὸ ὕψος. Οἱ στίχοι του ἐπαινοῦνται πολὺ ὡς ἔχοντες εὖρος καὶ μεγαλοπρέπειαν ἀρχαϊκὴν. Ἄλλος γάλλος ποιητῆς (ὁ Méry), ὅστις τὸ ἑσπέρας καθ' ὃ εἶχε δοθῆ ἡ παράστασις παρευρέθη εἰς ἐκαῖνο τὸ θέατρον, ἔγραψεν εἰς μίαν τῶν παρισιανῶν ἐφημερίδων τὰς ἐντυπώσεις του μετ' ἐνθουσιασμοῦ πολλοῦ, οἷον συνέλαβον καὶ ὅλοι ἐν γένει οἱ θεαταί· λέγει δὲ ἐν τῷ τέλει τὰ ἐπόμενα.

« Εἰς τὴν παράστασιν ταύτην ἠσθάνθημεν ἐντελέστερον τὸ ἠρωϊκόν, τὸ γενναῖον πνεῦμα ὑπὸ τοῦ ὁποῖου ἐμφυχούται ὁ θυμαῖσιος ἐκεῖνος κόσμος, ὑπὸ τοῦ Δυμᾶ ἀναδοθεὶς εἰς τὸ φῶς. Τοιαῦτα ποιήματα τιμῶσι πρῶτον καὶ ἐν πρώτῃ τάξει τὸν ποιητὴν ὅστις τὰ ἐκπονεῖ, ἔπειτα δὲ τὸ θέατρον ὑπερ τὰ δέχεται, τὸ ἔτος καθ' ὃ προάγονται, τοὺς ἠθοποιούς οἵτινες τὰ παριστῶσι, καὶ τὸ δημόσιον ὑπερ τὰ χειροκροτεῖ. »

(Ἡ ΗΜΕΡΑ).

ΤΟΛΛΑ

ΙΤΑΛΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

ὑπὸ τοῦ Γάλλου Ἐδμόνδου Ἀβούτ.

Μετάφρασις Κ. Σ.

Η οἰκογένεια Φεράλδης, καὶ τοῦ μὴ οὔσα ἡγεμονικῆ, ἐξίσουτο ἐν ταῖσι μεπολλάς ἡγεμόνων οἰκογενείαις. Ὁ Ἀλέξανδρος Φεράλδης, κόμης τῆς ἱερᾶς Αὐτοκρατορίας, βαρῶνος τοῦ Βεγνιάνου καὶ ἱππότης τοῦ τάγματος τοῦ Κωνσταντίνου συγκαταριθμεῖται μετὰ τῶν ἐξήκοντα συγκλητικῶν οἵτινες εἶναι ἐγγεγραμμένοι ἐπὶ τῶν πινακῶν τοῦ Καπιτωλίου. Δὲν ἠθέλησε ποτὲ νὰ εἰσεέλθῃ εἰς τὸν παπικὸν στρατὸν, ὅπου ὁ πατὴρ του ἦτον ἀντισυνταγματάρχης. Ἡ ἐπισηφελὴς ὑγεία του, ἡ σοβαρὰ ἐκπαίδευσίς τὴν ὁποῖαν εἶχε λάβει εἰς τὴν ἐν Ναζαρέτ σχολὴν καὶ πρὸ πάντων ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ διορθώσῃ τὰς παρεληφμένας ὑποθέσεις τῆς οἰκογενείας του παρεκίνησαν αὐτὸν νὰ δοθῇ εἰς τὴν σπουδὴν τῶν νόμων καὶ τῆς νομολογίας. Παρήλθε πλέον ὁ καιρὸς καθ' ὃν ἕκαστος Ῥωμαῖος ἐγεννάτο οὕτως εἰπεῖν στρατιώτης, γεωργὸς καὶ νομοδιδάσκαλος· ἀλλ' οἱ εὐπατρίδαι τῆς Ῥώμης ἐξηκολούθησαν σεβόμενοι τὰς τρεῖς ἐνδόξους τέχνας αἵτινες ἀπέδειξαν τόσον μεγάλους τοὺς προγόνους αὐτῶν. Ὁ κόμης Φεράλδης, γενόμενος διδάκτωρ τῆς Νομικῆς, χωρὶς νὰ ἐκπέσῃ τῶν ἀριστοκρατικῶν αὐτοῦ προνομίων, ἐνυμφεῖθη τῷ 1816 τὴν Αἰκατερίνην Μαριάνην, θυγατέρα τοῦ Μαρκεσίου τῆς Γρόττας Φεβέρτας. Κατὰ τὴν αὐτὴν περίπου ἐποχὴν, δύο τῶν πρώτων αὐτοῦ ἐξιδέλφων, φέροντες τὸ οἰκογενειακὸν του ὄνομα, ἐνυμφεῖθησαν ἡγεμονίδας, μίαν Ὀδεσκάλην καὶ μίαν Βαρθερίνην. Αἱ ἐπιφανεῖς αὗται κληδεαταί, αἵτινες ἐλάμπρυναν τὸ ὄνομα Φεράλδης, ἐπροξένησαν πολλὴν εὐχρηστίαν εἰς τὸν κόμητα Ἀλέξανδρον. Μετὰ τρεῖς δὲ μῆνας, ἀνέλπιτος κληρονομία, ἐπέλυθη κατὰ τὴν ἐγκυμοσύνην τῆς συζύγου του, τὸν ἀπῆλλαξε διὰ παντὸς τῆς ἀνεχρείας, ἀναβιβάσασα τὴν ἐτήσιαν αὐτοῦ πρόσδοδον εἰς 25 ἢ 30 χιλιάδας φράγκων. Οὐδεὶς ὑπέβλεπε ποτὲ τόσον εὐτυχὲς ἔσον ὁ κόμης Φεράλδης κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ

γάμου του. Ὁ μικρόσωμος οὗτος ἄνθρωπος, ἐράσμιος, ζωηρός, σκιρτῶν, υπερβαλλόντως μελλανόχρους, χωρὶς ἐν τούτοις ἢ φυσιογνωμία του νὰ ἔχη τὴ ζωφερὸν, λεπτόνους καὶ διορατικώτατος, ἀρετῆς ὅπως καὶ πλήρης εὐκρινείας, διέχεε τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐθυμίαν του εἰς τὸν ὅπως οὖν πεπαλαιωμένον οἶκον τῶν πατέρων του. Ἡ σύζυγος αὐτοῦ, ἀρκούντως εὐειδής, ἀλλ' ἔχουσα κάλλος ἀλαμπές καὶ ἐνδεές οὕτως εἰπεῖν, τὸν ἠγάπα περιπαθῶς. Οἱ φίλοι του ἀστείζοντο μετ' αὐτοῦ ἐνίοτε διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς εὐτυχίας του. « Ποῦ θ' ἀπαντήσῃ ἔριον, ἔλεγον μετ' ἐμφάσεως, ἢ τὴν τύχη τῶν Φεράλδων; Ὁ Πακτωλὸς βέει εἰς τὸν κῆπόν των. Οἱ κλάδοι τῶν ἡγεμονικῶν οικογενειῶν ἔρχονται νὰ ἐγκεντρισθῶσιν ἐπὶ τοῦ γενεαλογικοῦ των δένδρου. Σὲ προλέγομεν, ὦ τρισευδαίμων Ἀλέξανδρε, ὅτι πρὶν παρέλθωσι δύο μῆνες ἢ σύζυγός σου ἢ γεννήσῃ ἓνα Πάππαν. »

Τὴν 1ην Σεπτεμβρ. 1817 ἡ Κόμησσα ἔδωκεν εἰς φῶς θυγατέρα ὀνομασθεῖσαν Βικτωρίαν, καὶ μετὰ ἐν ἔτος υἱὸν λαβόντα τὸνομα Βίκτωρ. Ὁ θριαμβεύων μικρὸς Κόμης Ἀλέξανδρος δὲν εὖρεν ὀνόματα μετριοφρονέστερα διὰ τὰ τέκνα του. Ἀστεῖον ἦτο νὰ τὸν ἀκούη τις ἐρωτῶντα ἂν ὁ υἱὸς του Βίκτωρ ἐθήλασε, ἂν ἡ θυγάτηρ του Βικτωρία ἔφαγε τὸν χυλὸν τῆς. Ἡ Κόμησσα καὶ οἱ οἰκιακοὶ ἐκάλουν ἀπλούστατα τὸ μὲν παιδίον Τότο, τὸ δὲ κοράσιον Τόλλα.

Ὁ οἶκος Φεράλδη, κείμενος εἰς μίαν τῶν λαμπροτέρων συνοικιῶν τῆς Ῥώμης, ἐγγύτατα τῆς Γαλλικῆς Πρεσβείας, δὲν εἶναι οὔτε πολὺ μέγας, οὔτε πολὺ ὠραῖος, ἔχει ὅμως κῆπον, ὅπου ἡ Τόλλα ἀνετράφη ἐν μέσῳ δένδρων καὶ ἀνθῶν. Μακρὰ δενδροστοιχία, προτείχισμα ἔχουσα κατὰ τοῦ βορρᾶ σειρὰν κυπαρίσσων, ἦτον ὁ χειμερινὸς τῆς περιπάτος. Ἐν ἡλικίᾳ ἑπτὰ καὶ ὀκτὼ μηνῶν, συνωκειώθη μὲ γηραιὰν τινα κιστρίαν ἀνθηρὰν, τὴν ὁποίαν ἠγάπα τὰ μέγιστα. Ἐτεῖνε πρὸς αὐτὴν τοὺς μικροὺς τῆς βραχίονας, ἀπέσπα ἀπλήτως τὰ μακρὰ ἄνθη καὶ τοὺς ὀγκώδεις ἰοχρόους κάλυκας καὶ τοὺς ἔφερον εἰς τὸ στόμα τῆς. Ὁ Κύριος Ἐλυ, ἰατρός τῆς οἰκίας, ἐπέτρεψεν, ἅμα ἤρχισεν ὁ Ἀπρίλιος, νὰ διακμήνῃ τὰ κοράσιον μίαν ἢ δύο ὥρας εἰς τὸν κῆπον, ἀνέτως ἐξηπλωμένον ἐπὶ τάπητος ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς προσφιλοῦς του κιστρίας ἢ ὑπὸ εὐθαλῆ δρυῖν. Ἐλθόντος τοῦ θέρους, ἐντὸς τοῦ κήπου ἔκαμεν ἡ Τόλλα τὰ πρῶτά τῆς λουτρὰ, εἰς ὕδωρ ὑπὸ μόνου τοῦ ἡλίου θερμασμένον. Ἡ ἐλευθερία, ἢ κίνησις, ὁ ἀνοικτὸς ἀῆρ, αἱ ζωογόνοι ἀποπνεύσεις τῶν δένδρων, τὰ πάντα συνέτρεχον εἰς τὸ νὰ ἐνισχύσωσι τὸ νεαρὸν σῶμα τῆς Τόλλας, ἥτις κύζησεν ὁμοῦ μὲ τὰ περιστοιχίζοντα αὐτὴν φυτὰ, ἀνέτως καὶ ἀλύπως. Ἀπλοῦς περιπάτος ἐντὸς τοῦ κήπου ἤρκει νὰ τὴν ἀποκομίσῃ ἐν διαστήματι ὀλίγων λεπτῶν, ἐγαιρομένη δ' ἐμειδία πρὸς τὴν ζωὴν, πρὸς τοὺς γονεῖς τῆς, πρὸς τὸν κῆπόν τῆς. Ἡ πρώτη ὀδοντοφυΐα, τὴν ὁποίαν τῶσόν φοβοῦνται οἱ

μητέρες, ἐγένετο χωρὶς νὰ τὴν ἐννοήσῃ κανεὶς, καὶ ἡμέραν τινα αἰφνηδῶς ἡ Κόμησσα, τὸ βρέφος θηλαζούσα, ἐξέπεμψεν ἐκπλήξεως κραυγὴν, αἰσθανθεῖσα τὸ δῆγμα δύο μικρῶν ὀξυτάτων μαργαριτῶν ἐπὶ τοῦ μαστοῦ τῆς.

Τὸν Αὐγούστον ἐκάστου ἔτους ὁ Κόμης μετέβαινε εἰς τὴν Καπρέαν, ὅπου εἶχεν ὠραίαν ἄμπελαν. Ἐν ᾧ δὲ οὗτος διεύθυνε τὸν τρυγητὸν, ἡ Κόμησσα ἐπήγαινε εἰς τὴν Λαυρικίαν ν' ἀναπνεύσῃ καθαρὸν ἀέρα, εἰς ὠραίαν τινα ἔπαυλιν, ὅπου ἀπὸ καταβολῆς κόσμου κανεὶς δὲν ἔπαθεν ἐκ πυρετοῦ. Ἐντὸς ὀλίγου ἤρχετο καὶ ὁ σύζυγός τῆς νὰ τὴν εὕρῃ ἐκεῖ. Ἐμενον δὲ ἀμφότεροι μετὰ τῶν τέκνων των μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ χειμῶνος καὶ δὲν ἐπανήρχοντο ποτὲ εἰς τὴν Ῥώμην πρὸ τῆς συγκομιδῆς τῶν ἐλαιῶν. Ἡ Τόλλα διήλθεν εἰς τὴν Λαυρικίαν τὰς μᾶλλον εὐαρέστους ἡμέρας τῆς παιδικῆς ἡλικίας τῆς. Αὐτοῦ ἦτο μᾶλλον ἐλευθερία ἢ ἐν Ῥώμῃ, καὶ τοι ὑπεβλήθη εἰς τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ μικροῦ Μενίκου, υἱοῦ ἐνὸς τῶν ἀγρομισθωτῶν τοῦ πατρὸς τῆς ὁ Μένικος (ταυτέστιν ὁ Λομένικος) ἦτο πέντε ἔτη πρεσβύτερος τῆς Τόλλας καὶ ἐξ πρεσβύτερος τοῦ Τότου, ἀλλὰ δὲν κατεγράσθη ποτὲ τῆς ἐξουσίας τὴν ὁποίαν ἔδιδον εἰς αὐτὸν ἢ ἡλικία του καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη τῆς Κομήσσης. Δὲν ἠδύνατο ποτὲ ν' ἀποκρούσῃ αὐδεμίαν αἴτησιν τῆς Τόλλας, καὶ παρὰ πάσας τὰς περὶ προσοχῆς καὶ διαίτης παραγγελίας αἰτινες τῇ ἐδόθησαν, ἀνεβίβαζεν ὁ ἴδιος τὴν μικρὰν του μαθητρίαν εἰς ὅλους τοὺς ἄνους τοῦ χωρίου, καὶ ἐλαφυραγωγῆι χάριν αὐτῆς καὶ τοὺς μᾶλλον περιφράκτους κήπους. Πολλάκις συνελήφθη ὁ Μέντωρ καγχάζων εἰς τὴν θεὰν τῆς Τόλλας, δακνουτῆς ἀπλήτως ὀγκώδη βότρυν κιστρίων σταφυλῶν, ἢ ρυπαινούσης τὰς παρειάς τῆς μὲ μέγα ἰόχρουν σῦκον. Οἱ κῆποι, τὰ δάση, οἱ ὄνοι, καὶ ὁ Μένικος ὑπῆρχαν ἐπὶ δώδεκα ἔτη οἱ μόνοι τῆς Τόλλας διδάσκαλοι. Ἡ μήτηρ τῆς τὴν ἔμαθε μόνον ἀλίγην κατήχησιν καὶ μουσικὴν. Ποτὲ δὲν τὴν ἠνάγκασαν νὰ καθίσῃ εἰς τὸ κύμβαλον, προσήρχετο ὅμως πάντοτε ἀσμένως πρὸς αὐτὰ καὶ οἱ μικροὶ τῆς δάκτυλοι ἠρέσκοντο δικτρήροντες τὴν ἐλεφαντίνην αὐτοῦ κλίμακα. Κατὰ τύχην εἶχε το οὐς μουσικῶν καὶ (πρᾶγμα σπανιώτατον εἰς τὰ παιδιά) ἡσθάνετο τὸν ῥυθμὸν ὁ περίφημος μουσικοδιδάσκαλος Τερζιάννης ἀκούσας ποτὲ τὴν Τόλλαν κυμβαλίζουσαν, ἀπεφάνθη ὅτι ἔκαμον κακὰ ἀφίνοντες αὐτὴν χωρὶς διδάσκαλον, ἀλλὰ δὲν τὸν ἤκουσαν.

Ἡ θρησκεία, καὶ πρὸ πάντων ὁ πολυτελής ἐκεῖνος καθολικισμὸς, ὁ ἐπικρατῶν ἐν Ῥώμῃ, εὗρε τὴν ψυχὴν τῆς Τόλλας καλῶς παρεσκευασμένην. Ἡ λαμπρότης τῶν τελετῶν, αἱ εὐωδίαί τοῦ θυμιάματος, ὁ χρυσὸς, τὰ μάρμαρα, ἢ ἱερὰ μουσικῆ, ἤλκυσαν αὐτὴν ἀκαθέκτως, ὡς ἡ ἀνοσφόρος ἐκείνη κιστρία πρὸς τὴν ὁποίαν ἔτεῖνε τοὺς βραχίονας. Ἡ ἀπληστος φαντασία τῆς ἔδραξε τὴν πρώτην τροφήν ἥτις τῇ παρουσιάζετο. Γίγσκον συνέλαβεν ἔρωτα πρὸς τὴν Παναγίαν, τὴν Δέσποιναν ἐκείνην τὴν ἐνδεδυμένην γλαυκὰ καὶ χρυ-

σα, τὴν ὁποῖαν τῇ ἔλεγον τόσον ἀγαθὴν καὶ τὴν ὁποῖαν ἔβλεπε τόσον ὠραίαν. Ὁ παιδικὸς ἐνθουσιασμός, ὅστις τὴν ἐκυρίευσε διὰ τινὰς εἰκόνας, μετεβλήθη κατὰ μικρὸν εἰς εὐλάβειαν. Προσευχομένη ἐπὶ πολὺ ἐν τῷ δωματίῳ τῆς μητρὸς τῆς ἐνώπιον μιᾶς ἀγίας οἰκογενείας (α) τοῦ Σκντοφερράτου, συνεδέθη ἰδιαζόντως μετὰ τοῦ ἀγίου Ἰωσήφ· τῷ ἔπαμπεν ἀσπασμούς ὡς εἰς γέροντα καὶ σεβάσιμον συγγενῆ τῆς οἰκίας.—Θὰ ἰδῆς, τῷ ἔλεγε, πῶς θὰ σ' ἐναγκαλισθῶ ἂν ὑπάγω εἰς τὸν οὐρανόν.— Ἡ ψυχὴ ἐκείνη, ἐρωτιῶσα, δὲν εἶχεν ἀνάγκη νὰ διδαχθῇ τὴν χριστιανικὴν ἀγάπην. Τετραετῆς, κατέσχιζε τὰ φορέματά της, παρατηρήσασα ὅτι τὰ ἔδιδον εἰς τὰ πτωχὰ παιδιά ὅταν ἦσαν σχισμένα. Κατέτεμνε εἰς ψυχία τὸ πρόγευμά της διὰ τὰ πτηνὰ τοῦ κήπου. « Δὲν εἶναι καὶ αὐτὰ ἐκ τῶν πλησίων μας; ἔλεγε· τρέφω τοὺς περρωτοὺς ἀδελφούς μου. » Ἡ ἀγάπη της ἐξετείνεται μέχρις αὐτῶν τῶν νεκρῶν. Μίαν τῶν ἡμερῶν ἡ μήτηρ της τὴν ὠδήγησεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Ἰησουϊτῶν ὅπου ἐξεφωνεῖτο λόγος ὑπὲρ τῶν ψυχῶν τῶν ἐν τῷ καθαρτηρίῳ ἦτον ἡ ὀγδόη ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τοῦ ἀγίου Ἰγνατίου καὶ ἡ Τόλλα μετὰ ἓνα μῆνα περίπου συνεπλήρου τὸ ἕκτον τῆς ἡλικίας της ἔτος. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ λόγου ὁ Τότος δὲν ἠτένιζεν εἰμὴ τὸ κολοσσαῖον ἀργυρῶν ἀγαλμα τοῦ ἀγίου, ἀλλ' ἡ Τόλλα ἤκουε τὸν ἱεροκήρυκα· ἔπειτα δὲ εἰς μὲν τὸν πρῶτον δίσκον ἔρριψε τὸ μικρὸν νόμισμα τὸ ὁποῖον τῇ εἶχε δώσει ἐπὶ τούτῳ ἡ μήτηρ της, εἰς δὲ τὸν δεῦτερον, μὴ ἔχουσα πλέον χρήματα, ἀπέσπασε προθύμως τὸ μικρὸν της κοράλλινον βραχιόνιον καὶ τὸ ἔδωκεν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν τοῦ Καθαρτηρίου. Τοῦτο παρατηρήσασα ἡ μήτηρ της τὸ ἐσπέρας, ὅτε τὴν ἐξέδυσεν. « Δὲν ἔπρεπε, τῇ εἶπεν, νὰ δώσης τὸ βραχιόνιον σου χωρὶς τὴν ἀδείαν μου. » Ἡ δὲ Τόλλα ἀπεκρίθη ζωηρῶς: « Δὲν ἤκουσας λοιπόν, μητέρα, πῶς αἱ δυστυχεῖς ἐκεῖναι ψυχαὶ διψῶσι;

Κατὰ τὸ τριτκαίδεκατον ἔτος, ἡ Τόλλα ἤξευρε ν' ἀναγνώσκη καὶ νὰ γράφῃ, νὰ ἱππεύῃ, ν' ἀναβαίνει εἰς τὰ δένδρα, νὰ πηδᾷ τὰς τάρρους, νὰ κυμβαλίτζῃ, ν' ἀγαπᾷ τοὺς γονεῖς της καὶ νὰ προσεύχηται εἰς τὸν θεόν. Ὁ πατήρ της παρατήρησεν ὅτι μὲ τὰ μικρὰ της πλεονεκτήματα, τὴν ἐντελῆ ἐξουσίαν καὶ τὰς ἀξιολόγους φυσικὰς της ιδιότητας ὠμοιάζε πολὺ μὲ βᾶτον ἀγρίων ἀνθέων καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ τὴν πέμψῃ εἰς ἐκπαιδευτήριόν τι. Τὸ μᾶλλον ἐν ὑπολήψει κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐκπαιδευτικὸν κατὰστημα ἦτο τὸ ἐν Λούκῃ βασιλικὸν Παρθεναγωγεῖον τῆς Μαρίας-Λουίζης. Εἰς αὐτὸ συνέβρεον αἱ μαθήτραι ἐκ τοῦ βᾶθους τῆς Ἰταλίας καὶ ἐκ τῶν ὑπερβλασσίων καὶ ὑπερωρίων

(α) Ὑπὸ τὸ ὄνομα Ὁ οἰκογένεια φέρονται παρὰ τοῖς τοῦ λατινικοῦ δόγματος αἱ εἰκόνας αἱ περιπτώσαι τὴν Θεομήτορα, τὸν Ἰησοῦν θηλάζοντα, τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸν Βαπτιστὴν παῖδα ἔτι.

προσέτι χωρῶν. Ἡ φήμη τῶν ἐνιαυσίων διαγωνισμῶν τοῦ καταστήματος τούτου καὶ τῶν ἀπονεμασμένων βραβείων διέτρεχεν ὅλην τὴν Ἰταλικὴν χερσόνησον ἐκ Νεαπόλεως μέχρι Βενετίας. Ὁ Κόμης Φερζάνδης ἠλπίζεν ὅτι ἡ φιλοτιμία ἤθελεν ἐξυπνίσει παρὰ τῇ θυγατρὶ τοῦ τὴν φιλομάθειαν καὶ ὅτι τὸ δέλεαρ τῶν τῶσαν ἐπιθυμητῶν στεφάνων ἤθελε τὴν διεγείρει εἰς ἀμίλλαν, ὥστε νὰ δρέψῃ τοὺς καρπούς τοσούτου χρόνου, ματαίως ἀπολεσθέντος. Τὴν παρουσίασε λοιπόν εἰς τὴν διευθύντριαν τοῦ Βασιλικοῦ Παρθεναγωγείου, τὴν Κόμησσαν Τριβιδιάνη.

Ἡ Τόλλα, εὐρεθεῖσα αἴφνης καὶ διὰ μιᾶς ἐντὸς κανονικοῦ καὶ σχεδὸν μοναστικοῦ μεγάλου κοινοβίου, δὲν εὐκαίρησε νὰ ποθῆσῃ τὴν ἐλευθερίαν της, τὴν οἰκογενεὴν της καὶ τὰ δάση τῆς Λαυρεντίας. Αἰφνηδῶς ἔρωσ μαθήσεως κατέλαβεν αὐτήν, ἐκ περιεργείας μᾶλλον ἢ ἐξ ἀμίλλης ἀποβρέων ὀλίγον ἐφρόντιζε νὰ φανῇ πολυμαθῆς, ἀλλ' ἐφλέγετο ἀπὸ ἐπιθυμίαν νὰ μάθῃ. Ὅλαι αἱ ἀγαθαὶ τοῦ νοῦς της δυνάμεις, ἀπροόπτως ἐξεγερθεῖσαι, ἤρχισαν νὰ ἐργάζωνται καὶ παρετηρήθη ὅτι ἡ προηγηθεῖσα ἀργία εἶχεν ἐκατονταπλασιάσει τὰς δυνάμεις της. Ὁ νοῦς της ὠμοιάζε τὰς χέρσους ἐκείνας γαίας τοῦ Νέου Κόσμου, αὔτινες ὀλίγους μόνον σπόρους περιμένουσι πρὸς διαδήλωσιν τῆς ἀνεξαντήτου γονιμότητός των. Ἡ ἀμάθεια τῇ παρίστα τὰ πάντα ὡς νέα, καὶ τὰ πάντα ἐκέντων τὴν περιέργειάν της. Τίποτε δὲν κατεφρόνει, τίποτε δὲν τῇ ἐφάνετο τετριμμένον ἢ δημῶδες. Αἱ μᾶλλον ἀνοῦσοι ἱστορικά, τὰ ἀπρόδεκτα ἐγχειρίδια, τὴν ἔθελγον ὅσον τὰ λαμπρότερα μυθιστορήματα· ἡ γεωγραφία τῇ ἐφάνη περίεργος καὶ γοητευτικὴ ἐπιστήμη· διατρέχουσα τὸν ἄτλαντα συνηθάνετο τὴν συγκίνησιν περιηγητοῦ ἀνακαλύπτουτος νέους κόσμους ἀνὰ πᾶν βῆμα. Ἐν συντόμῳ, τίποτε δὲν τὴν ἀπεθάρρυνε, μηδ' αὐτὴ ἡ ἀριθμητικὴ κατεμαγεύθη ἀπὸ τοὺς μικροὺς ἐκείνους συλλογισμούς, τοὺς ζηρούς καὶ ἀκριβεῖς· κατενόησεν ἐκ πρώτης ὄψεως τὴν ἐντεγμον αὐτῶν ἀπλότητα, καὶ δὲν ἐξέυρω ἂν, μετὰ τὸν Πυθαγόραν, εὐρέθη ποτὲ ἄνθρωπος εὐχαριστηθεὶς τασούτον ἐκ τοῦ Πυθαγορικοῦ πίνακος.

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1831, χωρὶς ποτε νὰ φροντίσῃ νὰ διακριθῇ, κατὰ τὰς ἰδέας τοῦ πατρὸς της, ἐπρώτευσεν μεταξὺ τῶν συμμαθητριῶν της καὶ ἔλαβε τὸν χρυσοῦν σταυρὸν, ἐπευφημούσης ὀλοκλήρου τῆς αὐλῆς. Ἐμεινε δὲ πάντοτε πρώτη, χωρὶς ποτε νὰ συλλογισθῇ περὶ τούτου, μέχρι τοῦ δεκάτου ἑβδόμου ἔτους τῆς ἡλικίας της. Τὸ φθινόπωρον τοῦ 1834, διὰ ψηφίσματος τοῦ δουκὸς τῆς Λούκκας, κατηργήθη τὸ βασιλικὸν Παρθεναγωγεῖον καὶ αἱ μαθήτραι ἐπανήλθον εἰς τὰς οἰκογενείας των. Ἡ Τόλλα ὠμίλει ἤδη μὲ ἀρκετὴν κομψότητα τὴν Ἀγγλικὴν καὶ τὴν Γαλλικὴν, καὶ εἶχεν ὅλας τὰς ἐγκυκλίους γνώσεις, τὰς ὁποίας μία νέα δύναται ν' ἀποκτήσῃ ἐντὸς τῶν παιδευτηρίων· ἀξιόλογος διδάσκαλος, καλλιέργησας καὶ τελειοποιήσας τὴν φωνὴν

της, μετέβαλεν εἰς ἀληθῆ μουσικὴν ἰκανότητα τὴν πρὸς τὴν ἁρμονίαν ἐμφυτον αὐτῆς ῥοπήν· οἱ γονεῖς τῆς τὴν εὐρον τελείαν, καὶ ὁ πατήρ τῆς ἐσπούσε νὰ τὴν εἰσαγάγῃ ὑπερφάνως εἰς τὰς συναναστροφάς. Καὶ τῶ ὄντι, εἰσήλθε θριαμβευτικῶς εἰς τὸν κόσμον, καὶ εἰς τὴν Ῥώμην ἐνθυμοῦνται ἀκόμη τινε τρόπον κατὰ πρῶτον ἐνεφανίσθη εἰς τῆς Μαρκεσίας Τραζιμένη. Αἱ μητέρες, ἐπιθυμοῦσαι νὰ εὐρωσῶν εἰς αὐτὴν ἐλαττώματα, μετεχειρίσθησαν ὡς ἔπλον τὴν δυσμενεστέραν περιέρχων. Ἰπέστη, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς, τὴν φοβεράν ἐκείνην ἀνάκρισιν, ἐξ ἧς, καὶ τοῖς ὄλοι οἱ δικασταὶ ἦσαν προκατελιγμένοι ἐναντίον τῆς, ἐξῆλθε θριαμβεύουσα. Ὁ Ἄρειος Πάγος τῶν τεσσαρακονταετῶν γυναικῶν ἀπεφάνθη παμφίφει ὅτι εἶχε Γαλλικὴν μορφήν ὄχι ἀκαμψον. Οἱ δ' ἄνδρες τὴν ἀνεκῆρυξαν διὰ μιᾶς ὡς τὴν ὠραιότεραν κόρην τῆς Ῥώμης. Τὸ κάλλος τῆς ἦτον ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἀποθαρρύνουσι τοὺς γλύπτας καὶ τοὺς κάμνουσι νὰ αἰσθανθῶσι μετὰ θλίψεως τὴν ἀτέλειαν τῆς τέχνης των. Αἱ χεῖρες, τὸ πρόσωπον καὶ οἱ ὤμοί τῆς εἶχον τὴν ἀλαμπῆ τοῦ μαρμαρῶν ὠχρότητα, καὶ ὅμως τὸ ἀκριβέστερον ἄγαλμα δὲν ἠδύνατο νὰ τὴν ἀπεικονίσῃ. Εὐχερέστατον ἦτο νὰ διατυπώσῃ τις τὴν ἀριστοκρατικὴν λεπτότητα τῆς ἀδιοράτως πῶς γρυπῆς ῥινός τῆς, τὴν ἀγέρωχον καμπυλότητα τῶν ὀφρῶν τῆς, τὰ ὀπισθον ὑπεροπτικῶς εὐρέα χεῖλη τῆς, τὴν λεπτὴν διατόρευσιν τῶν παρειῶν τῆς, ὅπου δύο ἀδιοράτοι λακίσκοι διεχαράττοντο ἐνίοτε· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Δαβίδ, ὁ γλύπτης τῆς ζωῆς, ἤθελεν ἀπορήσει εἰς τὸ νὰ ἐκφράσῃ τὸ εὐκίνητον, τὴν εὐεξίαν καὶ τὴν ἐμφυτον οὕτως εἰπεῖν χαρὰν ἥτις ἐνεψύχου τοὺς γλυκυτάτους χαρακτῆράς τῆς. Ἡ νεότης, καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν ἰσχύν, διέλαμπε ὑπὸ τοῦ διαλέπτου ἐκείνου περικαλύμματος· ἡ ὠχρότης τοῦ προσώπου τῆς ἐνέφαινεν ὑγείαν καὶ εὐρωστίαν. Ὁμοιάζε τοὺς ἀλαβατρίνους ἐκείνους λύχνους εἰς τοὺς ὁποίους ἐσωτερικὴ φλόξ δίδει γλυκεῖαν μαρμαρυγὴν. Οἱ καστανόχροοι ὀφθαλμοὶ τῆς ἐφαίνοντο μέλανες καὶ εἶχον τὸ βλέμμα γλυκὺ, ἐκτεθαμβωμένον καὶ ὀλίγον ἄγριον, ὡς τὸ τῆς νέας ἐλάφου ἥτις ἀκούει τοὺς μεμακρυσμένους συριγμούς τοῦ κέρατος. Ἡ μακρὰ, ἄφθονος καὶ μεταξώδης κόμη τῆς ἐσωρέετο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς καὶ ἐξελίσσετο εἰς δύο βραχεῖς πλοκόμους καταπίπτοντας ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς. Τὸ μικροφυές, εὐκαμπτον καὶ λεπτὸν σῶμά τῆς ἦτον ἐν τούτοις εὐρωστον καὶ ὠμοιάζε τὰ ἀρχαῖα ἀγάλματα, τῶν ὁποίων ἡ θεὰ ἐμπνέει ὑψηλοὺς λογισμούς καὶ εὐγενεῖς πόθους, ἂν καὶ φαίνωνται γυμνά, περιβεβλημένα μόνον τὸ ἀγνὸν κάλλος των. Αἱ χεῖρές τῆς ἦσαν μικραὶ, καὶ ὁ πους τῆς ἤθελεν ἀρέσει εἰς τὴν Σεβίλλην ἢ τὰ Παρίσια. Ἡ Τόλλα ἐθαυμάσθη τόσον μᾶλλον ἐν Ῥώμῃ, καθόσον δὲν εἶχε Ῥωμαϊκὴν καλλονήν. Τὸ Ῥωμαλέον τοῦτο ἔθνος, τὸ λουόμενον εἰς τὰ κέτρινα τοῦ Τιβέρεως ὕδατα, διατήρησεν, ὅ,τι καὶ ἂν λέγωσι, μέγα μέρος τῆς κληρονομίας τῶν προγόνων του. Οἱ ἄνδρες ἔχρουσι πάντοτε τὸ ἀρρενωπὸν ἐ-

κεῖνο καὶ σοβαρὸν ἦθος, τὸ εὐγενὲς καὶ ἀγέρωχον ἐξωτερικὸν τὸ ὁποῖον διέκρι-
νεν ἄλλοτε τὸν Ῥωμαῖον ἀπὸ τὸν Ἕλληνα ἢ τὸν Γαλάτην· αἱ γυναῖκες εἶναι
ἀκόμη τὰ εὐμορφα ἐκεῖνα καὶ στερεὰ δημιουργήματα μεταξὺ τῶν ὁποίων Κά-
των ὁ πρεσβύτερος ἐξέλεγε τὴν φρουρὸν τῆς ἐστίας του καὶ τὴν μητέρα τῶν
τέκνων του. Αἱ νέαι Ῥωμαῖαι, μετὰ τὸ ταπεινὸν των μέτωπον, τὴν λαμπρὰν
ὄψιν των, τοὺς ἰσχυροὺς ὤμους των, τοὺς εὐσάρκους των βραχίονας, τὰς ὀγ-
κώδης κνήμας, τοὺς στερεοὺς των πόδας καὶ τὴν ἄφθονον καὶ δαψιλῆ καλ-
λονήν των, τοσοῦτον φαίνονται προωρισμένοι εἰς τὰ οἰκογενειακὰ καθήκοντα,
ὥστε εἶναι δύσκολον νὰ τὰς θεωρήσῃ τις ἄλλως ἢ ὡς μελλούσας μητέρας καὶ
τροφούς· ἔχουν τὴν πλουσίαν καὶ γόνιμον φυσιογνωμίαν τῆς γενναίας ἐκεί-
νης Ἰταλικῆς γῆς ἥτις ἔθρεψε, χωρὶς ποτὲ νὰ ἐξαντληθῇ, τοσαύτας ἰσχυρὰς
γενεάς. Τὸ βλέμμα, τὸ μειδίμα των καὶ αὐτῆ των ἡ φιλαρέσκεια ἔχουσι
τι ἡρεμον, θετικὸν καὶ ὠρισμένον, ὁποῖον εἶναι καὶ ὁ γάμος καὶ ἡ οἰκιακὴ
ζωή. Ἐν τῶ μέσῳ τοῦ δημῶδους τούτου πλήθους, ἡ Τόλλα οἰκειοποιεῖτο
τὸν κοινὸν θαυμασμὸν διὰ χάριτος τραχυτέρας, διὰ κινήματων ζωηροτέρων,
δι' ἀλλοκότου τινος καὶ ἀσυνήθους θελήτρου. Ἡ ἐμφάνισις τῆς ἐπροξένησεν
εἰς τοὺς θεατὰς ἐντύπωσιν ἀνάλογον πρὸς ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἤθελέ τις αἰ-
σθανθῆ, ἂν ἐντὸς θαλαμίσκου πεπληρωμένου τεχνιτῶν μύρων, αὔρα, αἰ-
φνης ἐπιπνεύσασα, ἔφερε τὰς δροσερὰς ὀσμάς πλησιοχώρου τινὸς δά-
σους. Ἀπ' ἐκείνης τῆς στιγμῆς πᾶν μειδίμα ἐφάνη ἄχαρι πλὴν τοῦ ἰδικοῦ
τῆς, καὶ ὄλαι αἱ ἀρρενωπαὶ καλλοναί, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων εἰσέδουε στηριζο-
μένη εἰς τὸν βραχίονα τοῦ πατρὸς τῆς, δὲν ἐθεωροῦντο τοῦ λοιποῦ εἰμὴ ὡς
μεγαλοπρεπῆ εἰδῶλα.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐμφάνισιν τῆς ὁ στολισμὸς τῆς ἦτον ἀπλοῦστατος· ἀ-
μέσως ὄλαι αἱ μελαγχριναὶ τὸν παρεδέχθησαν καὶ ἀπετέλεσε συρμὸν ἐπὶ δύο
ἢ τρεῖς μῆνας. Ἡ ἐσθῆς τῆς ἦτον ἐκ *ταρλατάνης* καὶ τὸ ὑπ' αὐτὴν χιτω-
νίδιον ἐκ λευκοῦ *ταφρετᾶ*· λευκὴ καμελία ἐκόσμηε τὸ στήθος τῆς, εὐρεῖα
μηκωνόχρους ταινία ἐξ μεταξοπτύλου περιέδεε τὰς τρίχας τῆς, μακρὸν δὲ
ἀργυροῦν ξιφίδιον διεπέρα ὀριζοντίως τὴν δέσμην τῶν πλεξίδων τῆς, κατὰ
τὸν τρόπον τῶν χωρικῶν νεανίδων καὶ τῶν *Μινίτων* τοῦ Τρανστεβέρου.
Ὁ ἀγροτικὸς οὗτος κεφαλόκοσμος ἐνέπνευσεν εἰς τὸν περίφημον αὐτοσχεδια-
στὴν Βένζιον ἐν ἀσμάτιον οὗτινος αἱ τελευταῖαι στροφαὶ ἔχουσιν ὡς ἐξῆς.

« Πόθεν ἔρχεσαι; Ἐκ τῆς μεγαλοπρεποῦς αὐλῆς βασιλέως ἢ ἐκ τῆς τα-
πεινῆς καλύβης ποιμένος τινος; *Κορτεσσίναν* (μικρὰν Κόμησσαν) σὲ ὀνο-
μάζου, ἢ *Κορταδίναν* (χωρικὴν);

« Ἄν ἦσαι *Κορτεσσίνα*, ὄλοι οἱ ποιμένες θὰ ὀπλισθοῦν κατὰ τῆς ἀριστο-
κρατίας· ἂν ἦσαι *Κορταδίνα* ὄλοι οἱ Κόμητες θ' ἀγοράσουν δερμάτινα πε-
ρικνημήδια, καὶ μεταξόπτια κολόβια.» Ἡ Τόλλα θριαμβεύουσα προσηνέχθη

μετ' ἀφελείας. Καί ὅμως εἶναι δύσκολον ν' ἀκούσῃ τις ἀθορυβήτως χεῖμαρρον ἐγκωμίων, καθόσον μάλιστα ἡ δοκιμασία αὕτη, δυσχερεστάτη πανταχοῦ, τρομερά εἶναι ἐν Ἰταλίᾳ, τῇ πατρίδι τῆς ὑπερβολῆς. Ἡ Τόλλα ἤκουσεν ἑαυτὴν συγκρινομένην πρὸς ὅ,τι τὰ τοιαῦτα τῆς φύσεως βασιλεία ἔχουσι ἔξοχον τὴν ἀπεκάλεσαν ἀπροκαλύπτως ἄστρον, θαῦμα καὶ θεότητα. Καὶ αὐταὶ αἱ γυναῖκες ἔλαβον μέρος εἰς τὰ ἐγκώμια, ἔτοιμα νὰ τὴν προκηρύξωσι κενόδοξον, ἂν ἐδέχετο τοὺς ἐπαίνους, καὶ μωρὰν, ἂν τοὺς ἀπέκρουεν· ἀλλ' ἡ Τόλλα, εὐθύμως φύσει, εὔρε τὸ καταφύγιον κατ' ἀμφοτέρων τῶν κινδύνων· οὐτ' ἀπεδέχθη, οὐτ' ἀπέκρουσε τὰς κολακείας διὰ τῶν ὁποίων ἠλπίζον νὰ τὴν καταβάλωσι. Πότε τὰς ἐδέχετο ἀστείωμένη καὶ ὡς ἂν ἔλεγεν· « Ἀκούω ἀπὸ φιλοφροσύνης τὰ φλυαρήματα, ὅσα ἡ φιλοφροσύνη σὰς ἐμπνέει, » πότε χαριέντως τὰς ἀπέδιδεν εἰς τοὺς λέγοντας, ὅταν αὐτοὶ ἦσαν γυναῖκες. Ἐπλήρωνε τοὺς ἐπαίνους τῶν μετὰ τόκου καὶ ἀνταπέδιδεν ἀδάμαντας ἀντὶ κρυστάλλων, ἡλίους ἀντὶ ἀστέρων. Αἱ ἀθῶαι αὗται πονηρίαι τῆς ἀφελούς νεανίδος ἐπέτυχον τὰς ἀφώνους μὲν ὁμοθύμους δὲ ἐπευφημίας ὄλων τῶν ἀνδρῶν· τοσοῦτον εἶναι δύσκολον ν' ἀντιστῶμεν εἰς τὸ θέλητρον τὰς νεότητος! Οὕτως ἡ ὠραιότερα κόρη τῆς Ῥώμης, χωρὶς νὰ ἐπιτηδεύηται τὴν εὐφυΐαν, χωρὶς νὰ θηρεύῃ ἀγγινοῦς λέξεις, χωρὶς νὰ κατακαλῆ ἑναντίον οὐδενός, ἐκέρδισεν ἀνδρείως τὸ δίπλωμα τῆς ἀγγινοῦς.

Ἄν ἡ Τόλλα εἶχε μόνον τὸ πνεῦμα καὶ τὸ κάλλος ἤθελε εὖρει βεβαίως ἀνδρα ἐπιθυμοῦντα τὴν χεῖρά της· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχε καὶ προικὰ, εὔρε παμπόλλους. Ὁ Κόμης Φεράλδης συνείθιζε νὰ λέγῃ εἰς τὸν τυχόντα· « Ἐκατὸν χιλιάδας φράγκων εὐρίσκονται εἰς τι κιβώτιον, τὸ ὅποιον γνωρίζω ἐγὼ διὰ τὸν ἀγαθὸν νέον τὸν ὅποιον θὰ ἐκλέξῃ ἡ ὠραιότερα κόρη τῆς Ῥώμης. » Ἡ Τόλλα ἐχόρευσε ἐπὶ δύο χειμῶνας μὲ ὄλην τὴν νεολαίαν τοῦ Παπικοῦ Κράτους, χωρὶς νὰ ἐκλέξῃ κανένα. Οἱ γονεῖς της δὲν ἔπνευδον. « Κάμε ἀνέτως τὴν ἐκλογὴν σου, τῇ ἔλεγε ὁ πατήρ της. Ὁμολογῶ ὅτι δὲν εἰν' εὐκόλον νὰ εὕρῃς ἀνδρὰ ἀξίον σου. Τὸ κατ' ἐμὲ, δὲν γνωρίζω κανένα τοιοῦτον. »

Ἡ Κόμησσα, τὴν ὁποίαν αἱ σχετικαὶ τινες ἡρώτων ἀπὸ ἀπλῆν ἀγαθότητα, διατὶ ἡ Τόλλα μὲ τὸ πνεῦμα, τὸ κάλλος καὶ τὴν προικὰ της ἔφθασε τὸ δέκατον ἑννατον ἔτος χωρὶς νὰ ὑπανδρευθῇ, ταῖς ἀποκρίνετο χωρὶς τὴν ἐλαχίστην πονηρίαν. « Δὲν εἴμεθα ἐξ ἐκείνων οἵτινες εἶναι ἀνυπόμονοι ν' ἀπαλλαχθῶσι τῶν θυγατέρων των, » εἰς τὰς συναναστροφάς, ἡ Τόλλα ἦτο τὸ καύχημα τοῦ πατρὸς της, ἐν δὲ τῇ οἰκογενείᾳ, ἀπετέλει τὴν ζῶν καὶ τὴν εὐθυμίαν τοῦ οἴκου. Μετὰ τοὺς χοροὺς καὶ τοὺς ἐπίπλους περιπάτους, τοὺς ὁποίους ἔκαμνε σὺν τῷ ἀδελφῷ, ὅστις πρὸ μικροῦ εἶχε περαιώσει τὰς σπουδὰς του, συνεμερίζετο μετὰ τῆς μητρὸς της τὰ οἰκιακὰ ἔργα καὶ τὰς φροντίδας τῆς οἰκογενείας.

[ἔπειτα.]